

## Međunarodni standard financijskog izvještavanja 2

### Plaćanje temeljeno na dionicama

#### Cilj

---

1. Cilj ovog MSFI-ja je odrediti financijsko izvještavanje subjekta kada isti provodi transakcije plaćanja temeljenog na dionicama. Posebice, zahtijeva se od subjekta da u svojem računu dobiti i gubitka i financijskom stanju prikaže učinke transakcija plaćanja temeljenih na dionicama, uključujući rashode povezane s transakcijama u okviru kojih se *dioničke opcije* dijele zaposlenicima.

#### Djelokrug

---

2. Subjekt treba primjeniti ovaj MSFI u obračunu za sve transakcije temeljene na dionicama, bez obzira na to da li je u mogućnosti točno utvrditi neka ili sva primljena dobra ili usluge ili ne, uključujući:
  - (a) *transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene vlasničim instrumentima,*
  - (b) *transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene novcem, i*
  - (c) transakcije u kojima subjekt prima ili stječe dobra ili usluge i uvjeti sporazuma osiguravaju ili subjektu ili dobavljaču tih dobara ili usluga izbor hoće li subjekt podmiriti transakcije u novcu (ili drugom imovinom) ili izdavanjem vlasničkih instrumenata,

osim kako je naznačeno u točkama 3.A-6. U nedostatku točno odredivih dobara i usluga, druge okolnosti mogu ukazivati da su dobra ili usluge primljeni (ili će biti primljeni), u kojem slučaju se primjenjuje ovaj MSFI.
3. [brisan]
- 3.A Transakciju plaćanja temeljenog na dionicama može podmiriti drugi subjekt iz grupe (ili dioničar bilo kojeg subjekta iz grupe) u ime subjekta koji prima ili stječe dobra ili usluge. Točka 2. se također primjenjuje na subjekt koji
  - (a) prima dobra ili usluge kada drugi subjekt u istoj grupi (ili dioničar bilo kojeg subjekta iz grupe) ima obvezu podmiriti transakciju plaćanja temeljenog na dionicama, ili
  - (b) ima obvezu podmiriti transakciju plaćanja temeljnog na dionicama kada drugi subjekt iz iste grupe prima dobra ili usluge

osim ako transakcija nije izričito za potrebu koja nije plaćanje za dobra i usluge dostavljene subjektu koji ih prima.
4. Za potrebe ovog MSFI-ja, transakcija s zaposlenikom (ili drugom stranom) u kojoj on nastupa kao posjednik vlasničkog instrumenta subjekta nije transakcijaplaćanja temeljenog na dionicama. Primjerice, ako subjekt dodjeli svim posjednicima posebne klase njegovih vlasničkih instrumenata pravo na stjecanje dodatnih vlasničkih instrumenata subjekta po cijeni koja je manja od fer vrijednosti tih vlasničkih instrumenata, i zaposlenik primi takva prava jer je on/ona posjednik vlasničkih instrumenata te posebne klase, dobivanje ili izvršenje tog prava nije predmet zahtjeva ovog MSFI-ja.

5. Kako je određeno u točki 2. ovaj MSFI se primjenjuje na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama kojim subjekt stječe ili prima dobra ili usluge. Dobra uključuju zalihe, potrošnu robu, nekretninu, postrojenje i opremu, nematerijalnu imovinu i drugu ne-financijsku imovinu. Međutim, subjekt ne treba primijeniti ovaj MSFI na transakcije kojima subjekt stječe dobra i usluge kao dio neto imovine stečene poslovnim spajanjem kako je definirano MSFI-jem 3 *Poslovane kombinacije* (izmjenjen 2008.), spajanjem subjekata ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom kako je opisano točkama B1.-B4. MSFI-ja 3 ili doprinosom poslovanju prilikom osnivanja zajedničkog pothvata kako je definirano MSFI-jem 11 *Zajednički aranžmani*. Stoga, vlasnički instrumenti izdani u poslovnom spajanju u zamjenu za kontrolu stečenika nisu iz djelokruga ovog MSFI-ja. Međutim, vlasnički instrumenti dodjeljeni zaposlenicima stečenika koji nastupaju kao zaposlenici (npr. u zamjenu za dalju službu) su iz djelokruga ovog MSFI-ja. Slično tome, poništavanje, zamjena ili druga izmjena *sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama* zbog poslovnog spajanja ili drugog vlasničkog restrukturiranja mora se obračunati u skladu s ovim MSFI-jem. MSFI 3 osigurava smjernice za određivanje je su li vlasnički instrumenti izdani poslovnim spajanjem dio naknade prenesene u zamjenu za kontrolu nad stečenikom (i stoga unutar djelokruga MSFI-ja 3) ili su naknada za nastavak rada koju treba priznati u razdoblje nakon spajanja (i stoga su unutar djelokruga ovog MSFI-ja)
6. Ovaj MSFI ne primjenjuje se na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama kojim subjekt prima ili stječe dobra ili usluge u okviru ugovora iz djelokruga točaka 8.-10. MRS- 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje* (kako je izmjenjen 2003.)<sup>1</sup> ili točke 5. - 7. MRS-a 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* (kako je izmjenjen 2003.)
- 6.A U ovom MSFI-ju koristi se pojam 'fer vrijednost' na način koji se u nekim slučajevima razlikuje od fer vrijednosti iz MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti*. Stoga, kada primjenjuje MSFI 2 subjekt mjeri fer vrijednost u skladu s ovim MSFI-jem, ne MSFI-jem 13.

## Priznavanje

---

7. **Subjekt treba priznati dobra i usluge primljene ili stečene u transakciji plaćanja temeljenog na dionicama kada primi dobra ili kada su usluge primljene. Subjekt treba priznati pripadajuće povećanje kapitala ako su dobra i usluge primljeni transakcijama plaćanja temeljenog na dionicama podmirenih kapitalom, ili obvezu ako su dobra i usluge stečeni transakcijama plaćanja temeljenog na dionicama podmirenih gotovinom.**
8. **Kada dobra i usluge primljene ili stečene u transakcijama plaćanja temeljenog na dionicama ne ispunjavaju uvjete za priznavanje kao imovina, trebaju se priznati kao rashodi.**
9. Obično, rashod nastaje potrošnjom dobara ili usluga. Primjerice, usluge se obično troše odmah, u kojem slučaju se rashod priznaje kada druga strana pruža uslugu. Dobra se mogu trošiti tijekom nekog vremenskog razdoblja ili, u slučaju zaliha, mogu se prodati na kasniji datum, u kojem slučaju se rashod priznaje kada se dobra troše ili prodaju. Međutim, ponekad je potrebno priznati rashod prije nego

---

1 Naslov MRS-a 32 izmjenjen je 2005.

su dobra i usluge potroše ili prodaju, jer ne ispunjavaju uvjet za priznavanje kao imovina. Primjerice, subjekt može steći dobra kao dio faze istraživanja projekta kako bi stvorio novi proizvod. Iako se ova dobra ne troše, ne moraju ispuniti uvjet za priznavanje kao imovina u skladu s odgovarajućim MSFI-jem.

## Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom

---

### Pregled

10. **Za transakcije plaćanja temeljenog na dionicama koje se podmiruju kapitalom, subjekt treba mjeriti primljena dobra i usluge, i pripadajuće povećanje kapitala, izravno, po fer vrijednosti primljenih dobara i usluga, osim ako se fer vrijednost ne može pouzdano procijeniti. Ako subjekt ne može pouzdano procijeniti fer vrijednost primljenih dobara i usluga, treba mjeriti njihovu vrijednost, i pripadajuće povećanje kapitala, neizravno, pozivajući se na<sup>2</sup> fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata.**
11. Kako bi primjenio zahtjeve iz točke 10. na transakcije s *zaposlenicima i drugima koji pružaju slične usluge*,<sup>3</sup> subjekt treba mjeriti fer vrijednost primljene usluge pozivajući se na fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata, jer obično nije moguće pouzdano procijeniti fer vrijednost primljenih usluga, kako je objašnjeno u točki 12. Fer vrijednost ovih vlasničkih instrumenata mora se mjeriti da *datum dodjele*.
12. Obično, dionice, opcije na dionice ili drugi vlasnički instrumenti su dodjeljeni zaposlenicima kao dio njihovog paketa naknade, uz dodatak plaći u novcu i druga primanja zaposlenih. Obično, nije moguće izravno mjeriti primljene usluge za određene sastavne paketa naknade zaposlenika. Također, nije uvijek moguće izmjeriti fer vrijednost ukupnog paketa naknada neovisno, bez izravnog mjerenja fer vrijednosti dodjeljenih vlasničkih instrumenata. Nadalje, dionice ili opcije na dionice se ponekad daju kao dio bonusa, prije nego kao dio osnovne naknade, npr. kao poticaj zaposlenicima da ostanu zaposleni u subjektu ili kako bi ih se nagradilo za njihove napore u poboljšanju poslovanja subjekta. Davanjem dionica ili opcije na dionice, kao dodatak naknadi, subjekt plaća dodatnu naknadu kako bi ostvariododatne koristi. Fer vrijednost ovih dodatnih koristi je teško procijeniti. Zbog težine izravnog mjerenja fer vrijednosti primljenih usluga, subjekt treba mjeriti fer vrijednost primljenih usluga zaposlenika pozivajući se na fer vrijednost dobivenih vlasničkih instrumenata.
13. Kako bi primjenio zahtjeve točke 10. na transakcije s drugim stranama osim zaposlenicima, mora postojati oborivapretpostavka da se fer vrijednost primljenih dobara i usluga može pouzdano procijeniti. Ta fer vrijednost mora se mjeriti na datum na koji dobiva dobra i druga strana pruža uslugu. U rijetkim slučajevima, ako subjekt obara ovu pretpostavku jer ne može pouzdano procijeniti fer vrijednost primljenih dobara i usluga, subjekt treba mjeriti primljena dobra i

2 U ovom MSFI-ju koristi se fraza 'pozivajući se na' umjesto 'po' jer se transakcija u konačnici mjeri množenjem fer vrijednosti dodjeljenih vlasničkih instrumenata, mjerena na datum određen točkom 11. ili 13. (koja god je primjenjiva), sa brojem vlasničkih instrumenata kod kojih se ostvaruje pravo, kako je objašnjeno u točki 19.

3 U nastavku ovog MSFI-ja, sve napomene za zaposlenike također uključuju i druge koji pružaju slične usluge.

usluge, i pripadajuće povećanje kapitala, neizravno, pozivajući se na fer vrijednost dodijeljenih vlasničkih instrumenata, mjerena na datum kada subejt dobiva dobra ili druga strana pruža uslugu.

- 13.A Posebno, ako se utvrđiva primljena naknada (ako postoji) koju je primio subjekt pokaže manjom od fer vrijednosti dodijeljenih vlasničkih instrumenata ili nastale obveze, tipično ova situacija ukazuje da je subjekt primio (će primiti) drugu naknadu (tj. neutvrđiva dobra ili usluge). Subjekt treba mjeriti utvrđiva dobra ili usluge u skladu s ovim MSFI-jem. Subjekt treba mjeriti neutvrđiva primljena dobra ili usluge (ili koja će primiti) kao razliku između fer vrijednosti plaćanja temeljenog na dionicama i fer vrijednosti bilo kojih primljenih (ili kojiće biti primljeni) utvrđivih dobara i usluga. Subjekt treba mjeriti neutvrđiva primljena dobra i usluge na datum dodjele. Međutim, za transakcije podmirene novčano, obveza se mora ponovno mjeriti na kraju svakoj izvještajnog razdoblja dok nije podmirena u skladu s točkama 30.-33.

### Transakcije u okviru kojih su primljene usluge

14. Ako se na dodjeljene vlasničke instrumente odmah *ostvaruje pravo*, druga strana nije obvezna ispuniti određeno razdoblje pružanja usluge prije nego bude imala bezuvjetno pravo nate vlasničke instrumente. U nedostatku dokaza za suprotno, subjekt treba pretpostaviti da su primljene usluge koje je pružila druga strana kao naknadu za vlasničke instrumente. U ovom slučaju, na datum dodjele subjekt treba priznati u potpunosti primljene usluge, s pripadajućim povećanjem kapitala.
15. Ako se na dodjeljene vlasničke instrumente ne ostvaruje pravo dok druga strana ne ispuni određeno razdoblje pružanja usluga, subjekt treba pretpostaviti da će usluga koju će pružiti druga strana kao naknadu za te vlasničke instrumente biti primljena u budućnosti, tijekom *razdoblja ostvarivanja prava*. Subjekt treba obračunati ove usluge kao da ih je pružila druga strana tijekom razdoblja ostvarivanja prava, s pripadajućim povećanjem kapitala. Primjerice:
- (a) ako su zaposleniku dodjeljene opcije na dionice uvjetno po ispunjenju tri godine rada, tada je subjekt dužan pretpostaviti da će usluge koje će pružiti zaposlenik kao naknadu za opcije na dionice će biti primljene u budućnosti, tijekom tog trogodišnjeg razdoblja ostvarivanja prava.
  - (b) ako su zaposleniku dodjeljene opcije na dionice uvjetno po ostvarivanju *uvjeta izvršenja* i ostaju zaposlenici subjekta dok uvjeti izvršenja nisu zadovoljeni, subjekt treba pretpostaviti da će usluge koje će pružiti zaposlenik kao naknada opcije na dionice biti primljene u budućnosti, tijekom očekivanog razdoblja ostvarivanja prava. Subjekt treba procijeniti trajanje očekivanog razdoblja ostvarivanja prava na datum dodjele, na osnovu najvjerojatnijih ispunjenja uvjeta izvršenja. Ako je uvjet izvršenja *tržišni uvjet*, procjena trajanja očekivanog razdoblja ostvarivanja prava mora biti u skladu s pretpostavkama korištenim u procjeni fer vrijednosti dodijeljenih opcija na dionice, i ne smije se naknadno mjenjati. Ako uvjet izvršenja nije tržišni uvjet, subjekt treba izmjeniti svoju procjenu trajanja razdoblja ostvarivanja prava, ako je potrebno, ako naknadne informacije ukazuju da se trajanje razdoblja ostvarivanja prava razlikuje od prethodnih procjena.

## Transakcije mjerene primjenom fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata

### Određivanje fer vrijednosti dodjeljenih vlasničkih instrumenata

16. Za transakcije mjerene primjenom fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata, subjekt treba mjeriti fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata na *datum mjerenja*, na osnovu tržišnih cijena, ako su dostupne, uzimajući u obzir uvjete i stanja po kojima su dodjeljeni ti vlasnički instrumenti (predmet zahtjeva točaka 19. – 22.).
17. Ako tržišne cijene nisu dostupne, subjekt treba procijeniti fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata koristeći tehnike procjene kako bi procijenio koje bi bile cijene tih vlasničkih instrumenata na datum mjerenja u dobro promišljenim transakcijama između obaviještenih i voljnih strana. Metoda procjene mora biti u skladu s općenito prihvaćenom metodologijom procjene za određivanje cijene financijskih instrumenata, i mora uključivati sve faktore i pretpostavke koje bi obaviješteni, voljni tržišni sudionici uzeli u obzir u određivanju cijene (predmet zahtjeva točaka 19.-22.)
18. Dodatak B sarži daljnje smjernice za mjerenje fer vrijednosti dionica i opcija na dionice, fokusirajući se na određene uvjete i stanja koja su zajednička značajka dodjele dionica ili opcija na dionice zaposlenicima.

### Postupanje s uvjetima ostvarivanja prava

19. Dodjela vlasničkih instrumenata može biti uvjetovana ispunjenjem određenih uvjeta ostvarivanja prava. Primjerice, dodjela dionica ili opcija na dionice zaposleniku je obično uvjetovana ostankom zaposlenika u subjektu za određeno vremensko razdoblje. Mogu postojati uvjeti izvršenja koji se moraju zadovoljiti, kao što su da subjekt ostvari određeni rast profita ili određeno povećanje cijene dionice subjekta. Uvjeti ostvarivanja prava, drugačiji od tržišnih uvjeta, ne smiju se uzeti u obzir kada se procjenjuje fer vrijednost dionica ili opcija na dionice na datum mjerenja. Umjesto toga, uvjeti ostvarivanja prava moraju se uzeti u obzir usklađivanjem broja vlasničkih instrumenata uključenih u mjerenje iznosa transakcije, tako da, u konačnici, iznos priznat za primljena dobra ili usluge kao naknada za dodjeljene vlasničke instrumente, se treba zasnivati na broju vlasničkih instrumenata kod kojih se ostvaruje pravo. Stoga, kumulativno, nije priznat nijedan iznos za primljena dobra i usluge ako se ne ostvaruju prava za dodjeljene vlasničke instrumente jer se ne uspjeva zadovoljiti *uvjet ostvarivanja prava*, npr. druga strane ne uspjeva izvršiti određeno razdoblje službe, ili nije zadovoljen uvjet izvršenja, kao predmet zahtjeva iz točke 21.
20. Kako bi primjenio zahtjeve točke 19., subjekt treba priznati iznos za primljena dobra i usluge tijekom razdoblja ostvarivanja prava na osnovi najbolje dostupne procjene broja vlasničkih instrumenata za koje se očekuje ostvarivanje prava i treba izmijeniti te procjene, ako je potrebno, ako nakadne informacije ukazuju da se broj vlasničkih instrumenata za koje se očekuje ostvarivanje prava razlikuje od prethodnih procjena. Na datum ostvarivanja prava, subjekt treba izmijeniti procjenu u skladu s brojem vlasničkih instrumenata za koje su u konačnici ostvarena prava, što je predmet zahtjeva točke 21.

21. Tržišni uvjeti, kao što je ciljana cijena dionice po kojoj su ispunjeni uvjeti ostvarivanja prava (ili izvršenja), moraju se uzeti u obzir kada se procjenjuje fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata. Stoga, za dodjelu vlasničkih instrumenata s tržišnim uvjetima, subjekt treba priznati dobra i usluge primljena od druge strane koja zadovoljava sve druge uvjete ostvarivanja prava (npr. usluge primljene od zaposlenika koji ostaje u službi za određenorazdoblje službe), bez obzira je li zadovoljen tržišni uvjet.

### **Postupanje s uvjetima za koja nisu ostvarena prava**

- 21.A Slično navedenom, subjekt mora uzeti u obzir sve uvjete za koje nisu ostvarena prava kada procjenjuje fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata. Stoga, za dodjele vlasničkih instrumenata s uvjetima za koja nisu ostvarena prava, subjekt treba priznati primljena dobra i usluge od suprotne strane koja ispunjava sve uvjete ostvarivanja prava koji nisu tržišni uvjeti (npr. usluge primljene od zaposlenika koji ostaje u službi za određenorazdoblje službovanja), neovisno jesu li ovi uvjeti za koje nisu ostvarena prava zadovoljeni.

### **Postupanje s obilježjem obnavljanja opcija (reload)**

22. Za opcije s *obilježjem obnavljanja*, mogućnost obnavljanja ne smije se uzeti u obzir kada se procjenjuje fer vrijednost opcija dodjeljenih na datum mjerenja. Umjesto toga, *opcija obnavljanja* mora se obračunati kao nova dodjela opcije, ako i kada je mogućnost obnavljanja naknadno dodjeljena.

### **Nakon datuma ostvarivanja prava**

23. Priznavajući primljena dobra i usluge u skladu s točkama 10.-22., i pripadajuće povećanje kapitala, subjekt ne trebavršiti naknadno usklađenje ukupnog kapitala nakon datuma ostvarivanja prava. Primjerice, subjekt ne smije naknadno mijenjati priznati iznos za usluge primljene od zaposlenika ako su stečeni vlasnički instrumenti kasnije izgubljeni ili, u slučaju opcija na dionice, dionice nisu izvršene. Međutim, ovaj zahtjev ne sprječava subjekt u priznavanju prijenosa kapitala, tj. prijenosa iz jedne komponente kapitala na drugu.

### **Ako se fer vrijednost vlasničkih instrumenata ne može pouzdano procijeniti**

24. Zahtjevi iz točaka 16.-23. primjenjuju se kada je subjekt obvezan mjeriti transakcije plaćanja temeljenog na dionicama pozivajući se na fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata. U rijetkim slučajevima, subjekt nije u mogućnosti pouzdano procijeniti fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata na datum mjerenja, u skladu s zahtjevima iz točaka 16.-22. Samo u tim rijetkim slučajevima, subjekt treba umjesto toga:
- (a) mjeriti vlasničke instrumente po njihovoj *unutarnjoj vrijednosti*, početno na datum kada subjekt prima dobra ili druga strana pruža usluge i naknadno na kraju svakog izvještajnog razdoblja i na datum konačnog podmirenja, s bilo kojom promjenom unutarnje vrijednosti priznate u dobiti ili gubitku. Za dodjelu opcija na dionice, sporazum plaćanja temeljenog na dionicama

je u konačnici izvršen kada su opcije izvršene, izgubljene (npr. prestankom zaposlenja) ili propuštene (npr. na kraju vijeka trajanja opcije).

- (b) priznati primljena dobra i usluge na osnovu broja vlasničkih instrumenata koja su u konačnici stečeni ili (gdje je primjenjivo) su u konačnici izvršeni. Kako bi primjenio ovaj zahtjev na opcije na dionice, primjerice, subjekt je dužan priznati dobra i usluge primljene tijekom razdoblja ostvarivanja prava, ako postoje, u skladu s točkama 14. i 15., osim zatjeva iz točke 15. podtočke (b) koja se odnosi na tržišni uvjet koji se ne primjenjuje. Iznos priznat za primljena dobra i usluge tijekom razdoblja ostvarivanja prava mora se temeljiti na broju opcija na dionice koje za koje se očekuje ostvarivanje prava. Subjekt treba ponovno ispitati tu procjenu, ako je potrebno, ako naknadni podaci ukazuju da se broj opcija na dionice za koje se očekuje ostvarivanje prava razlikuje od prethodnih procjena. Na datum ostvarivanja prava, subjekt treba ponovno ispitati procjenu kako bi izjednačio broj vlasničkih instrumenata za koje su u konačnici ostvarena prava. Nakon datuma ostvarivanja prava, subjekt treba poništiti iznos priznat za primljena dobra i usluge ako su opcije na dionice kasnije izgubljene, ili propuštene na kraju vijeka trajanja opcije.

25. Ako subjekt primjenjuje točku 24., nije obvezan primjenjivati točke 26. – 29., jer će se bilo kakve izmjene uvjeta i stanja po kojima su dodjeljeni vlasnički instrumenti uzeti u obzir kada se primjenjuje metoda unutarnje vrijednosti određena u točki 24. Međutim, ako subjekt podmiruje dodjelu vlasničkih instrumenata na koje se primjenila točka 24:

- (a) ako se podmirenje dogodi tijekom razdoblja ostvarivanja prava, subjekt treba obračunati podmirenje kao ubrzanje ostvarivanja prava, istoga treba odmah priznati iznos koji bi se inače priznao za primljene usluge tijekom ostatka razdoblja ostvarivanja prava.
- (b) svako plaćanje za podmirenje mora se obračunati kao reotkup vlasničkih instrumenata, tj. kao odbitak od kapitala, osim u iznosu u kojem plaćanje prelazi unutarnju vrijednost vlasničkih instrumenata, mjenjenih na datum otkupa. Bilo koji takav višak mora se priznati kao rashod.

### **Izmjene uvjeta po kojima su dodjeljeni vlasnički instrumenti, usključujući poništenja i podmirenja**

26. Subjekt može izmijeniti uvjete po kojima su dodjeljeni vlasnički instrumenti. Primjerice, može smanjiti cijenu izvršenja dodjeljene opcije zaposlenicima (tj. ispraviti cijenu opcija), što povećava fer vrijednost ovih opcija. Zahtjevi iz točaka 27.-29. za obračun učinaka izmjena izraženi su u sadržaju transakcija plaćanja temeljenog na dionicama s zaposlenicima. Međutim, zahtjevi se moraju također primjeniti na transakcije plaćanja temeljnog na dionicama s drugim stranama osim zaposlenika koje se mjere pozivajući se na fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata. U posljednjem slučaju, sve napomene iz točaka 27.-29. na datum dodjele moraju se umjesto toga odnositi na datum na koji subjekt dobiva dobra ili druga strana pruža usluge.

27. Subjekt treba, minimalno, priznati primljene usluge mjerene po fer vrijednosti na datum dodjele dodjeljenih vlasničkih instrumenata, osim ako za te vlasničke instrumente nisu ostvarena prava jer nisu zadovoljeni uvjeti ostvarivanja prava

(osim tržišnog uvjeta) koji je održen na datum dodjele. Ovo se primjenjuje neovisno o drugim izmjenama uvjeta po kojima su dodjeljeni vlasnički instrumenti, ili poništenje ili podmirenje te dodjele vlasničkih instrumenata. Kao dodatak, subjekt treba priznati učinke izmjena koje povećavaju ukupnu fer vrijednost sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama ili su drugačije korisni zaposleniku. Smjernice za primjenu ovog zahtjeva dane su u Dodatku B.

28. Ako je dodjela vlasničkih instrumenata otkazana ili podmirena tijekom razdoblja ostvarivanja prava (osim dodjele koja je otkazana gubljenjem kada uvjeti ostvarivanja prava nisu ispunjeni):

- (a) subjekt treba obračunati poništenje ili podmirenje kao ubrzanje ostvarivanja prava, i stoga treba priznati odmah iznos koji bi inače bio priznat za primljene usluge tijekom ostatka razdoblja ostvarivanja prava.
- (b) bilo koja plaćanja zaposleniku za poništenje ili podmirenje dodjele moraju se obračunati kao reotkup vlasničkog udjela, tj. kao odbitak od kapitala, osim u mjeri u kojoj plaćanje prelazi fer vrijednost dodjeljenog vlasničkog instrumenta, mjerene na datum reotkupa. Bilo kakav takav višak mora se priznati kao rashod. Međutim ako sporazum plaćanja temeljenog na dionicama uključuje komponente obveze, subjekt treba ponovno mjeriti fer vrijednost obveze na datum poništenja ili podmirenja. Svako plaćanje koje se napravi kako bi se podmirila komponenta obveze mora se obračunati kao ukidanje obveze.
- (c) ako su novi vlasnički instrumenti dodjeljeni zaposleniku, na datum kada su dodjeljeni ti novi vlasnički instrumenti, subjekt utvrđuje dodjeljene nove vlasničke instrumente kao zamjenu vlasničkih instrumenata za poništene vlasničke instrumente, subjekt treba obračunati dodjeljivanje zamjenjenih vlasničkih instrumenata na isti način kao izmjenu izvorne dodjele vlasničkih instrumenata, u skladu s točkom 27. i smjernicama iz Dodatka B. Inkrementalna dodjeljena fer vrijednost je razlika između fer vrijednosti zamjenjenih vlasničkih instrumenata i neto fer vrijednosti poništenih vlasničkih instrumenata, na datum dodjele zamjenjenih vlasničkih instrumenata. Neto fer vrijednost poništenih vlasničkih instrumenata je njihova fer vrijednost, netom prije poništenja, umanjena za iznos bilo kojeg plaćanja prema zaposleniku po poništenju vlasničkih instrumenata koja se obračunava kao odbitak od kapitala u skladu s podtočkom (b) gore navedenom. Ako subjekt ne utvrdi nove dodjeljene vlasničke instrumente kao zamjenu vlasničkih instrumenata za poništene vlasničke instrumente, subjekt treba obračunati te nove vlasničke instrumente kao novu dodjelu vlasničkih instrumenata.

28.A Ako subjekt ili druga strana mogu izabrati hoće li ispuniti uvjet za koji nije ostvareno pravo, subjekt treba promatrati neispunjenje tog uvjeta za koji nije ostvareno pravo subjekta ili suprotne strane tijekom razdoblja ostvarivanja prava kao poništenje.

29. Ako subjekt reotkupljuje stečene vlasničke instrumente, plaćanja prema zaposleniku moraju se obračunati kao odbitak od kapitala, osim u mjeri u kojoj plaćanje prelazi fer vrijednost reotkupljenog vlasničkog instrumenta, mjerena na datum reotkupa. Svaki takav višak mora se priznati kao rashod.



## Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene novcem

---

30. **Za transakcije plaćanja temeljnog na dionicama podmirene novcem, subjekt treba mjeriti stečena dobra ili usluge i nastale obveze po fer vrijednosti obveze. Dok obveza nije podmirena, subjekt treba ponovno mjeriti fer vrijednost obveze na kraju svakog izvještajnog razdoblja i na datum podmirenja, s bilo kojim promjenama fer vrijednosti priznate u dobiti ili gubitku za torazdoblje.**
31. Primjerice, subjekt može dodjeliti prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionica zaposlenicima kao dio njihovog paketa naknade, gdje će zaposlenik ostvariti pravo na buduću novčanu uplatu (a ne vlasnički instrument), temeljeno na povećanju cijene dionice subjekta od određene razine tijekom određenog razdoblja vremena. Ili subjekt može dodjeliti svojim zaposlenicima pravo na primanje buduće novčane uplate dodjeljujući im pravo na dionice (uključujući dionice koje će biti izdane po izvršenju opcija na dionice) koje su otkupljive, ili obvezno (pri. po prestanku zaposlenja) ili po izboru zaposlenika.
32. Subjekt treba priznati primljene usluge, i obvezu kako bi platio zate usluge, kada zaposlenik pruža uslugu. Primjerice, neka prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionice odmah se ostvaruju, te stoga zaposlenici nisu obvezni završiti određenorazdoblje službe kako bi ostvarili pravo na isplatu novca. U nedostatku dokaza za suprotno, subjekt treba pretpostaviti da usluge koje pružaju zaposlenici u zamjenu za primanje prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionica. Ako se prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionica ne ostvaruju dok zaposlenici nisu završili određenorazdoblje službe, subjekt treba priznati primljene usluge, i obvezu kako bi ih platio, kako zaposlenik pruža uslugu tijekom tog razdoblja.
33. Obveza se mora mjeriti na početku ina kraju svakog izvještajnog razdoblja do podmirenja, po fer vrijednosti prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionice, primjenjujući model određivanja cijene opcije, uzimajući u obzir uvjete po kojima su dodjeljena prava koja proizlaze iz povećanja vrijednosti dionica, i u mjeri u kojoj su zaposlenici pružili usluge do tog datuma.

## Transakcije plaćanja temeljnog na dionicama s novčanim alternativama

---

34. **Za transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojima uvjeti sporazuma osiguravaju subjektu ili drugoj strani izabrati hoće li subjekt podmiriti transakciju u novcu (ili drugoj imovini) ili izdavanjem vlasničkih instrumenata, subjekt treba obračunati tu transakciju, ili komponente te transakcije, kao transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene u novcu ako, i do mjere do koje, je subjekt preuzeo obvezu podmiriti novcem ili drugom imovinom, ili kao transakciju plaćanja temeljnog na dionicama podmirene kapitalom ako, i do mjere do koje takva obveza nije nastala.**

## Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojim uvjeti sporazuma osiguravaju drugoj strani izbor načina podmirenja

35. Ako je subjekt dodjelio drugoj strani pravo izabrati hoće li transakcija plaćanja temeljnog na dionicama biti podmirena u novcu<sup>4</sup> ili izdavanjem vlasničkih instrumenata, subjekt je dodjelio složeni financijski instrument, koji uključuje dužničku komponentu (tj. pravo suprotne strane zahtjevati plaćanje u novcu) i vlasničku komponentu (tj. pravo suprotne strane zahtjevati podmirenje u vlasničkim instrumentima a ne u novcu). Za transakcije s drugim stranama osim zaposlenika, u kojima se fer vrijednost primljenih dobara i usluga mjeri izravno, subjekt treba mjeriti vlasničku komponentu složenog financijskog instrumenta kao razliku između fer vrijednosti primljenih dobara i usluga i fer vrijednosti dužničke komponente na datum kada su dobra i usluge primljeni.
36. Za druge transakcije, uključujući transakcije s zaposlenicima, subjekt treba mjeriti fer vrijednost složenog financijskog instrumenta na datum mjerenja, uzimajući u obzir uvjete po kojima su dodijeljena prava na novac ili vlasničke instrumente.
37. Kako bi primjenio točku 36., subjekt treba prvo izmjeriti fer vrijednost dužničke komponente, i onda mjeriti fer vrijednost vlasničke komponente – uzimajući u obzir da druga strana mora izgubiti pravo da primi novac kako bi primila vlasnički instrument. Fer vrijednost složenog financijskog instrumenta je suma fer vrijednosti dvije komponente. Međutim, transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojima druga strana ima izbor načina podmirenja često su strukturirane tako da fer vrijednost jedne od alternative podmirenja je ista kao i druge. Primjerice, druga strana može izabrati primiti opcije na dionice ili prava od povećanja vrijednosti dionica koje se podmiruju u novcu. U takvim slučajevima, fer vrijednost vlasničke komponente je nula, i stoga je fer vrijednost složenog financijskog instrumenta ista kao fer vrijednost dužničke komponente. Suprotno, ako se fer vrijednost alternativa podmirenja razlikuje, fer vrijednost vlasničke komponente će obično biti veća od nula, u kojem slučaju fer vrijednost složenog financijskog instrumenta će biti veća od fer vrijednosti dužničke komponente.
38. Subjekt treba obračunati odvojeno primljena ili stečena dobra ili usluge u odnosu na svaku komponentu složenog financijskog instrumenta. Za dužničku komponentu, subjekt treba priznati stečena dobra i usluge, i obvezu plaćanja za ta dobra i usluge kako druga strana dobavlja tu robu ili pruža uslugu, u skladu s zahtjevima koji se primjenjuju na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirenih u novcu (točke 30.-33.). Za vlasničku komponentu (ako postoji), subjekt treba priznati primljena dobra ili usluge, i povećanje kapitala kako druga strana dobavlja dobra ili pruža uslugu, u skladu s zahtjevima koji se primjenjuju na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom (točke 10.-29.).
39. Na datum podmirenja, subjekt treba ponovno mjeriti obvezu po njoj fer vrijednosti. Ako subjekt izdaje vlasničke instrumente za podmirenje a ne plaćanje novcem, obveza se mora prenijeti izravno na kapital, kao naknada za izdane vlasničke instrumente.

<sup>4</sup> U točkama 35.-43. sve napomene za novac uključuju drugu imovinu subjekta.

40. Ako subjekt plaća u novu podmirenje a ne izdavanjem vlasničkih instrumenata, plaćanje se mora primjenjivati na podmirenje obveze u cjelosti. Bilo koja vlasnička komponenta koja je prethodno priznata mora istati unutar kapitala. Izborom primaranja novca za podmirenje, druga strana gubi pravo primanja vlasničkih instrumenata. Međutim, ovaj zahtjev se sprječava subjekt u priznavanju prijenosa unutar kapitala, tj. prijenos iz jedne komponente kapitala u drugu.

### **Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojima uvjeti sporazuma osiguravaju subjektu izbor načina podmirenja**

41. Za transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojem uvjeti sporazuma osiguravaju subjektu izbor hoće li podmiriti u novcu ili izdavanjem vlasničkih instrumenatam subjekt treba odrediti ima li tekuću obvezu podmirenja u novcu i obračunati transakciju plaćanja temeljenog na dionicama na osnovu toga. Subjekt ima tekuću obvezu podmirenja u novcu ako je izbor načina podmirenja u vlasničkim instrumentima nema komercijalnu suštinu (npr. jer je subjektu pravno zabranjeno izdavanje dionica), ili subjekt ima prethodnu praksu ili objavljenu politiku podmirenja u novcu, ili općenito podmiruje u novcu kada god druga strana traži podmirenje u novcu.
42. Ako subjekt ima tekuću obvezu podmirenja u novcu, mora obračunati tu transakciju u skladu s zahtjevima koji se primjenjuju na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene u novcu, iz točaka 30.-33.
43. Ako ne postoje takve obveze, subjekt treba obračunati tu transakciju u skladu s zahtjevima koji se primjenjuju na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom, iz točaka 10.-29. Po podmirenju:
- (a) ako subjekt izabere podmiriti transakciju u novcu, plaćanje u novcu mora se obračunati kao reotkup vlasničkog udjela, tj. kao odbitak od kapitala, osim kako je navedeno dolje u podtočki (c)
  - (b) ako subjekt izabere podmiriti transakciju izdavanjem vlasničkih instrumenata, nikakv daljni obračun nije obavezan (osim prijenos iz jedne komponente kapitala u drugu, ako je potrebno), osim kako je određeno dolje u podtočki (c).
  - (c) ako subjekt izabere alternativu podmirenja s većom fer vrijednosti, na datum podmirenja, subjekt treba priznati dodatni rashod za danu vrijednost viška, tj. razliku između plaćenog novca i fer vrijednosti vlasničkog instrumenta koji bi inače bio izdan, ili razliku između fer vrijednosti izodređenog vlasničkog instrumenta i iznosa novca koji bi se inače platio, koja god je primjenjiva.

### **Transakcije plaćanja temeljnog na dionicama između subjekata unutar grupe (izmjene iz 2009.)**

- 43.A Za transakcije plaćanja temeljenog na dionicama između subjekata unutar grupe, u njihovim odvojenim ili pojedinačnim financijskim izvještajima, subjekt koji prima dobra ili usluge treba mjeriti primljena dobra i usluge ili kao transakcije

plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom ili podmirene novcem procjenjujući:

- (a) prirodu odobrenih dodjela, i
- (b) svoja vlastita prava i obveze

Iznos koji priznaje subjekt koji prima dobra ili usluge može se razlikovati od iznosa koji priznaje konsolidirana grupa ili drugi subjekt grupe koji podmiruje transakcije plaćanja temeljenog na dionicama.

43.B Subjekt koji prima dobra ili usluge treba mjeriti primljena odbra ili usluge kao transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom kada:

- (a) su odobrene dodjele njegov vlastiti vlasnički instrument, ili
- (b) subjekt nema obvezu podmiriti transakcije plaćanja temeljenog na dionicama.

Subjekt treba naknadno ponovno mjeriti takve transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom samo za promjene netržišnih uvjeta za ostvarivanje prava u skladu s točkama 19-21. U svim drugim okolnostima, subjekt koji prima dobra ili usluge treba mjeriti primljena dobra ili usluge kao transakcije plaćanje temeljenog na dionicama podmirene novcem.

43.C Subjekt koji podmiruje transakciju plaćanja temeljenog na dionicama kada drugi subjekt iz skupine prima dobra ili usluge, treba priznati tu transakciju kao transakciju plaćanja temeljenog na dionicama podmirenu kapitalom samo ako je podmirena vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta. Inače, transakcija se mora priznati kao transakcija plaćanja temeljenog na dionicama podmirena novcem.

43.D Neke skupine transakcija uključuju sporazume o otplati kojima se zahtijeva da subjekt jedne grupe plati drugom subjektu grupe naknadu za plaćanja temeljena na dionicama dobavljaču dobara ili usluga. U takvim slučajevima, subjekt koji prima dobra ili usluge treba obračunati transakciju plaćanja temeljenog na dionicama u skladu s točkom 43B. bez obzira o sporazumima otplate unutar grupe.

## Objavljivanja

---

44. **Subjekt treba objaviti podatke koji omogućuju korisnicima financijskih izvještaja razumjeti prirodu i obim sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama koji su postojali tijekom razdoblja.**

45. Kako bi ispunio načela iz točke 44., subjekt treba objaviti najmanje slijedeće:

- (a) opis svakog tipa sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama koji je postojao u bilo koje vrijeme tijekom razdoblja, uključujući opće uvjete svakog sporazuma, kao što su zahtjevi za ostvarivanje prava, maksimalni uvjeti dodjeljenih opcija, i metoda podmirenja (npr. u novcu ili kapitalu). Subjekt sa suštinski sličnim vrstama sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama može objediniti ove podatke, osim ako nije potrebno odvojeno objavljivanje svakog sporazuma da bi se ispunila načela iz točke 44.

- (b) broj i ponderirane prosječne cijene izvršenja opcija na dionice za svaku od slijedećih skupina opcija:
  - (i) neiskorištene opcije na početku razdoblja;
  - (ii) opcije dodjeljene tijekom razdoblja;
  - (iii) opcije izgubljene tijekom razdoblja;
  - (iv) opcije izvršene tijekom razdoblja;
  - (v) opcije istekle tijekom razdoblja;
  - (vi) opcije neiskorištene na kraju razdoblja; i
  - (vii) opcije izvršive na kraju razdoblja.
- (c) za opcije na dionice izvršene tijekom razdoblja, ponderiranu prosječnu cijenu na datum izvršenja. Ako su opcije izvršene redovno tijekom razdoblja, subjekt može umjesto navedenog objaviti ponderiranu prosječnu cijenu dionice tijekom razdoblja.
- (d) za opcije na dionice koje su neiskorištene na kraju razdoblja, raspon cijena izvršenja i ponderiranog prosjeka preostalog vijeka trajanja ugovora. Ako je raspon cijena izvršenja širok, neiskorištene opcije moraju se podijeliti po rasponima koji su značajni za procjenu broja i vremena dodatnih dionica koje se mogu izdati i novca koji se može primiti po izvršenju ovih opcija.

**46. Subjekt treba objaviti podatke koje omogućavaju korisnicima financijskih izvještaja shvatiti kako je tijekom razdoblja određena fer vrijednost primljenih dobara ili usluga, ili fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata.**

47. Ako je subjekt izmjerio fer vrijednost primljenih dobara ili usluga kao naknadu za vlasničke instrumente subjekte neizravno, pozivajući se na fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata, kako bi ispunio načela iz točke 46., subjekt treba objaviti najmanje slijedeće:

- (a) za opcije na dionice dodjeljene tijekom razdoblja, ponderiranu prosječnu fer vrijednost ovih opcija na datum mjerenja i podatke kako je izmjerena fer vrijednost, uključujući:
  - (i) korišteni model određivanja cijene opcije i inpute tog modela, uključujući ponderiranu prosječnu cijenu dionice, cijenu izvršenja, očekivanu promjenjivost, vijek trajanja opcije, očekivane dividende, bezrizičnu kamatnu stopu i bilo koji drugi ulazni podatak modela, uključujući korištenu metodu i pretpostavke za uključivanje učinaka očekivanog ranijeg izvršenja;
  - (ii) kako je određena očekivana promjenjivost, uključujući objašnjenje obimado kojeg je očekivana promjenjivost bazirana na povijesnoj promjenjivosti; i
  - (iii) jesu li i kako bilo koje druge značajke dodjeljenje opcije uključene u mjerenje fer vrijednosti, kao što je tržišni uvjet.
- (b) za druge vlasničke instrumente dodjeljene tijekom razdoblja (tj. druge opcije na dionice), broj i ponderiranu prosječnu fer vrijednost tih

vlasničkih instrumenata na datum mjerenja, i podatke kako je mjerena fer vrijednost, uključujući:

- (i) ako fer vrijednost nije mjerena na osnovu promatrane tržišne cijene, kako je određena;
  - (ii) jesu li i kako očekivane dividende uključene u mjerenje fer vrijednosti; i
  - (iii) jesu li i kako bilo koje druge značajke dodjeljenih vlasničkih instrumenata uključene u mjerenje fer vrijednosti.
- (c) za sporazume plaćanja temeljenog na dionicama koji su mijenjani tijekom razdoblja:
- (i) objašnjenje tih promjena
  - (ii) dodjeljenu inkrementalnu fer vrijednost (kao rezultat tih promjena); i
  - (iii) podaci o tome kako je dodjeljena inkrementalna fer vrijednost mjerena, u skladu s zahtjevima danim u podtočkama (a) i (b) gore iznad, gdje je primjenjivo.
48. Ako je subjekt mjerio izravno fer vrijednost primljenih dobara i usluga tijekom razdoblja, subjekt treba objaviti kako je određena fer vrijednost, npr. je li mjerena fer vrijednost po tržišnoj cijeni za ta dobra ili usluge.
49. Ako je subjekt opovrgnuo pretpostavke iz točke 13., treba objaviti tu činjenicu, i dati objašnjenje zašto je pretpostavka opovrgnuta.
- 50. Subjekt treba objaviti podatke koji imogućavaju korisnicima financijskih izvještaja razumjeti učinke transakcija plaćanja temeljenog na dionicama na dobit ili gubitak subjekta za to razdoblje i na njegov financijski položaj.**
51. Kako bi ispunio načela iz točke 50., subjekt treba objaviti najmanje sljedeće:
- (a) ukupni rashod priznat za to razdoblje koji nastaje u transakcijama plaćanja temeljnog na dionicama u kojima primljena dobra ili usluge nisu ispunili uvjete za priznavanje kao imovina i stoga su odmah priznati kao rashod, uključujući odvojeno objavljivanje tog djela ukupnog rashoda koji nastaje iz transakcija koje se obračunavaju kao transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom;
  - (b) za obveze koje nastaju iz transakcija plaćanja temeljenog na dionicama:
    - (i) ukupnu knjigovodstvenu vrijednost na kraju razdoblja; i
    - (ii) ukupnu unutarnju vrijednost na kraju razdoblja obveza za koje je pravo suprotne strane na novac ili drugu imovinu bio ostvareno do kraja razdoblja (npr. ostvarena prava na povećanje vrijednosti dionica).
52. Ako podaci za objavljivanje zahtjevani ovim MSFI-jem ne zadovoljavaju načela iz točaka 44., 46. i 50., subjekt treba objaviti takve dodatne podatke kako potrebne kako bi se zadovoljila ta načela.

## Prijelazne odredbe

---

53. Za transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom, subjekt treba primjeniti ovaj MSFI na dodjele dionica, opcija na dionice ili drugih vlasničkih instrumenata koji su dodjeljeni nakon 7. studenog 2002. i za koje još nisu ostvarena prava na datum stupanja na snagu ovog MSFI-ja.
54. Subjektu se preporuča, ali nije obavezan, primjeniti ovaj MSFI na druge dodjele vlasničkih instrumenata ako je subjekt javno objavio fer vrijednost tih vlasničkih instrumenata, određenu na datum mjerenja.
55. Za sve dodjele vlasničkih instrumenata na koje se primjenjuje ovaj MSFI, subjekt treba ponovno utvrditi usporedne podatke, i gdje je primjenjivo, uskladiti početno stanje zadržanih zarada za ranije prezentirano razdoblje.
56. Za sve dodjele vlasničkih instrumenata na koje se ovaj MSFI ne primjenjuje (npr. vlasnički instrumenti dodjeljeni na ili prije 7. studenog 2002.), subjekt treba u svakom slučaju objaviti podatke zahtjevane točkama 44. i 45.
57. Ako, nakon stupanja na snagu ovog MSFI-ja, subjekt mijenja uvjete dodjele vlasničkih instrumenata na koje se ovaj MSFI nije primjenio, subjekt je u svakom slučaju dužan primjeniti točke 26. - 29. za obračun takvih promjena.
58. Za obveze koje nastaju iz transakcija plaćanja temeljenog na dionicama koje postoje na datum stupanja na snagu ovog MSFI-ja, subjekt treba primjeniti ovaj MSFI retrospektivno. Za ove obveze, subjekt treba ponovno utvrditi usporedne podatke, uključujući usklađenja stanja zadržane dobiti u najranijem prezentiranom razdoblju za koji su usporedni podaci ponovno utvrđeni, osim toga što subjekt nije obavezan ponovno utvrditi usporedne podatke u mjeri u kojoj se podaci odnose na razdoblje ili datum raniji od 7. studenog 2002.
59. Subjektu se preporuča, ali nije obavezan, primjeniti retrospektivno ovaj MSFI na druge obveze koje nastaju iz transakcija plaćanja temeljenog na dionicama, primjerice, na obveze koje su podmirene tijekom razdoblja za koji su prezentirani usporedni podaci.

## Datum stupanja na snagu

---

60. Subjekt treba primjeniti ovaj MSFI na godišnja razdoblja koji počinju 1. siječnja 2005. ili kasnije. Ranija primjena je preporučena. Ako subjekt primjenjuje ovaj MSFI za razdoblje koji počinje prije 1. siječnja 2005, treba objaviti tu činjenicu.
61. MSFI-jem 3 (kako je izmjenjen 2008.) i odredbama *Poboljšanja MSFI-ja* izdanim u travnju 2009. izmjenjena je točka 5. Subjekt treba primjeniti te izmjene na godišnja razdoblja koja počinju prije 1. siječnja 2009. ili kasnije. Ranija primjena je dozvoljena. Ako subjekt primjenjuje MSFI 3 (izmjenjen 2008.) za ranije razdoblje, izmjene se također moraju primjeniti na to ranijerazdoblje.
62. Subjekt treba primjeniti slijedeće izmjene retrospektivno u godišnjim razdobljima koja počinju na 1. siječnja 2009. ili kasnije:
- (a) zahtjeve iz točke 21.A u vezi s postupanjem s uvjetima za koje nisu ostvarena prava;

- (b) izmjenjene definicije 'ostvarivanje prava' i 'uvjeti ostvarivanja prava' u Dodatku A;
- (c) izmjene u točkama 28. i 28.A u vezi sponištenjem.

Ranija primjena je dozvoljena. Ako subjekt primjenjuje ove izmjene za razdoblje koji počinje prije 1.siječnja 2009., treba objaviti tu činjenicu.

63. Subjekt treba primjeniti retroaktivno slijedeće izmjene koje su navedene u *Transakcijama plaćanja temeljenog na dionicima podmirene u novcu* izdanim u lipnju 2009., koje podliježu prijelaznim odredbama iz točaka 53-59, u skladu s MRS-om 8 *Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške* za godišnje razdoblje koje počinje na 1.siječnja 2010. ili kasnije:
- (a) izmjene točke 2., brisanje točke 3. i dodavanje točaka 3.A i 43.A – 43D. i točaka B45., B47., B50., B54., B56.-B58. i B60. u Dodatku B u vezi s obračunom transakcija između subjekata skupine.
  - (b) izmjenjene definicije iz Dodatka A slijedećih pojmova:
    - transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene novcem,
    - transakcija plaćanja temeljenog na dionicama podmirene kapitalom,
    - aranžmani plaćanja temeljenog na dionicama, i
    - transakcije plaćanja temeljnog na dionicama.

Ako podaci potrebni za retroaktivnu primjenu nisu dostupni, subjekt treba prikazati u svojim odvojenim ili pojedinačnim financijskim izvještajima iznose koji su prethodno priznati u konsolidiranim financijskim izvještajima skupine. Ranija primjena je dozvoljena. Ako subjekt primjenjuje ove izmjene za razdoblje koji počinje prije 1.siječnja 2010. treba objaviti tu činjenicu.

- 63.A MSFI-jem 10 *Konsolidirani financijski izvještaji* i MSFI-jem 11, izdanim u svibnju 2011., izmjenjena je točka 5. i Dodatak A. Subjekt treba primjeniti te izmjene kada primjenjuje MSFI 10 i MSFI 11.
- 63.B Odredbama *Godišnja poboljšanja MSFI-jeva ciklus 2010.-2012.*, izdanim u prosincu 2013., izmjenjene su točke 15. i 19. U Dodatku A, definicija 'uvjeti ostvarivanje prava' i 'tržišni uvjet' izmjenjeni su te su dodane definicije 'uvjeti izvršenja' i 'uvjeti službe'. Subjekt treba prospektivno primjenjivati tu izmjenu na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama za koje je datum dodjele na 1. srpnja 2014. ili kasnije. Ranija primjena je dozvoljena. Ako subjekt primjenjuje ovu izmjenu na ranijerazdobljetreba objaviti tu činjenicu.
- 63.C [Ova točka odnosi se na izmjene koje još nisu stupile na snagu, i stoga nije uključena u ovo izdanje.]

## Povlačenje tumačenja

---

64. Odredbe *Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirene u novcu* izdanim u lipnju 2009. zamjenjuju IFRIC 8 *Djelokrug MSFI-ja 2* i IFRIC 11 *MSFI 2 – Transakcije dionicama grupe i trezorskim dionicama*. Izmjene dane tim dokumentom uključuju prethodne zahtjeve dane u IFRIC-u 8 i IFRIC-u 11 kako slijedi:



- (a) izmjenjena točka 2. i dodana točka 13.A u vezi s obračunom transakcija u kojima subjekt ne može utvrditi točno neka ili sva primljena dobra ili usluge. Ti zahtjevi su stupili na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na 1. svibnja 2006. ili kasnije.
- (b) dodane točke B46., B48., B49., B51.-B53., B55., B59. i B61. u Dodatku B u vezi s obračunom transakcija između subjekata skupine. Ti zahtjevi su stupili na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na 1. ožujka 2007. ili kasnije.

Ti zahtjevi primjenjeni su retroaktivno u skladu s zahtjevima MRS-a 8, i podliježu prijelaznim odredbama MSFI-ja 2.

## Dodatak A

### Definirani pojmovi

Ovaj dodatak sastavni je dio ovog MSFI-ja.

<b>Datum mjerenja</b>	Datum na koji se mjeri <b>fer vrijednost dodjeljnog vlasničkog instrumenta</b> za potrebe ovog MSFI-ja. Za transakcije s <b>zaposlenicima i drugima koji osiguravaju slične usluge</b> , datum mjerenja je <b>datum dodjele</b> . Za transakcije s drugim stranama osim zaposlenika (i onih koji pružaju slične usluge), datum mjerenja je datum kada subjekt dobije dobra ili druga strana pruža uslugu.
<b>Datum dodjele</b>	Datum na koji se subjekt i druga strana (uključujući zaposlenika) sklope dogovor o <b>sporazumu plaćanja temeljenog na dionicama</b> , što znači da su subjekt i druga strana dogovorili uvjete sporazuma. Na datum dodjele subjekt daje drugoj strani pravo na novac, drugu imovinu, ili <b>vlasničke instrumente</b> subjekta, pod uvjetom da su ispunjeni određenouvjeti <b>ostvarivanja prava</b> , ako postoje. Ako to dogovor podliježe postupku odobrenja (primjerice, od strane dioničara) datum dodjele je datum kada je dobiveno odobrenje.
<b>Dodjeljeni vlasnički instrument</b>	Pravo (uvjetno ili bezuvjetno) na <b>vlasnički instrument</b> subjekta koji je dodjelio subjekt ili druga strana prema <b>sporazumu plaćanja temeljenog na dionicama</b> .
<b>Fer vrijednost</b>	Iznos za koji bi se mogla zamijeniti imovina, obveza podmirena, ili <b>dodjeljeni vlasnički instrument</b> zamjeniti, između obaviještenih i voljnih strana u promišljenom poslu.
<b>Mogućnost obnavljanja</b>	Mogućnost koja osigurava automatsku dodjelu dodatnih <b>opcija na dionice</b> kada posjednik opcije izvršava prethodno dodjeljene opcije koristeći dionice subjekta, a ne novca, kako bi podmirio cijenu izvršenja
<b>Opcija na dionicu</b>	Ugovor koji daje pravo posjedniku, ali ne obvezu, da upiše dionice subjekta po fiksnoj ili određivoj cijeni u određenom vremenskom razdobljeu.
<b>Opcija obnavljanja</b>	Nova <b>opcija na dionice</b> dodjeljena kada se dionica koristi za podmirenje cijene izvršenja prethodne opcije na dionicu.
<b>Ostvarivanje prava</b>	Ostvarenje prava. U okviru <b>sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama</b> , pravo suprotne strane da primi novac, drugu imovinu ili <b>vlasničke instrumente</b> subjekta ostvaruje se kada ostvarivanje prava suprotne strane nije više uvjetovano ispunjavanjem bilo kakvih <b>uvjeta ostvarivanja prava</b> .
<b>Razdoblje ostvarivanja prava</b>	Razdoblje tijekom kojeg su svi određeno <b>uvjetio stvarivanja prava sporazuma plaćanja temeljnog na dionicama</b> ispunjeni.

<b>Sporazum plaćanja temeljnog na dionicama</b>	<p>Dogovor između subjeta ( ili drugog subjekta skupine <sup>5</sup> ili bilo kojeg dioničara bilo kojeg subjekta skupine) i druge strane (uključujući zaposlenika) koji ovlašćuje drugu stranu za primitak:</p> <p>(a) novca ili druge imovine subjekta za iznose koji se temelje na cijeni (ili vrijednosti) <b>vlasničkih instrumenata</b> (uključujući dionice ili <b>opcije na dionice</b>) subjekta ili drugog subjekta skupine, ili</p> <p>(b) <b>vlasničkih instrumenata</b> (uključujući dionice ili <b>opcije na dionice</b>) subjekta ili drugog subjekta skupine,</p> <p>Osiguravajući da su određeni <b>uvjeti ostvarivanja prava</b>, ako postoje, ispunjeni,</p>
<b>Transakcija plaćanja temeljnog na dionicama</b>	<p>Transakcija u kojoj subjekt</p> <p>(a) prima dobra ili usluge od dobavljača tih dobara ili usluga (uključujući zaposlenika) u <b>sporazumu plaćanja temeljnog na dionicama</b></p> <p>(b) obvezuje se podmiriti transakciju dobavljaču tih dobara ili usluga u <b>sporazumu plaćanja temeljnog na dionicama</b> kada drugi subjekt skupine prima ta dobra ili usluge.</p>
<b>Transakcije plaćanja temeljnog na dionicama podmirene u kapitalu</b>	<p><b>Transakcije plaćanja temeljnog u dionicama</b> u kojima subjekt:</p> <p>(a) prima dobra ili usluge kao naknadu za svoje <b>vlasničke instrumente</b> (uključujući dionice i <b>opcije na dionice</b>), ili</p> <p>(b) prima dobra ili usluge ali nema obvezu podmiriti tu transakciju s dobavljačem.</p>
<b>Transakcije plaćanja temeljnog na dionicama podmirene u novcu</b>	<p><b>Transakcije plaćanja temeljnog na dionicama</b> u kojima subjekt stječe dobra ili usluge nastajanjem obveze za prijenos novca ili druge imovine dobavljaču tih dobara ili usluga za iznose koji se temelje na cijeni (ili vrijednosti) <b>vlasničkih instrumenata</b> (uključujući dionice ili <b>opcije na dionice</b>) subjekta ili drugog subjekta grupe.</p>

<sup>5</sup> 'Skupina' je definirana u 3333Dodatku A MSFI-ja 10 *Konsolidirani financijski izvještaji* kao 'matica i njezino ovisno društvo' iz perspektive izvještavanja krajnje matice subjekta.

**Tržišni uvjet**

**Uvjet izvršenja** o kojem ovisi cijena izvršenja, ostvarivanje prava ili izvršivost **vlasničkog instrumenta** koji je povezan s tržišnom cijenom (ili vrijednosti) **vlasničkih instrumenata** subjekta (ili vlasničkih instrumenata drugog subjekta iz iste skupine), kao što je

- (a) postizanje određene cijene dionice ili određenog iznosa **unutarnje vrijednosti opcije na dionicu**
- (b) postizanje određenog cilja koji se temelji na tržišnoj cijeni (ili vrijednosti) **vlasničkih instrumenata** subjekta (ili vlasnički instrumenti drugog subjekta iz iste skupine) povezan s indeksom tržišnih cijena **vlasničkih instrumenata** drugih subjekata.

Tržišni uvjet zahtjeva od suprotne strane da završi određenorazdoblje službe (tj. **uvjet službe**), zahtjev službe može biti eksplicitan ili implicitan.

**Unutarnja vrijednost**

Razlika između **fer vrijednosti** dionica na koje druga strana ima (uvjetno ili bezuvjetno) pravo upisa ili pravo primiti, i cijene (ako postoji) koju je druga strana (ili će biti) obavezna platiti za te dionice. Primjerice, **opcija na dionicu** s izvršnom cijenom od NJ15,<sup>6</sup> na dionicu s fer vrijednosti od NJ20, ima unutarnju vrijednost NJ5.

**Uvjet izvršenja**

**Uvjet ostvarivanja prava** koji zahtjeva da:

- (a) druga strana završi određeno razdoblje službe (tj. **uvjet službe**), zahtjev službe može biti eksplicitan ili implicitan
- (b) određeni cilj(evi) izvršenja koji se moraju ispuniti tokom službovanja druge stranke iz točke (a).

Razdoblje postizanja cilja(eva) izvršenja:

- (a) ne smije prelaziti kraj razdoblja službe; i
- (b) može početi prije razdoblja službe pod uvjetom da datum početka ostvarivanja cilja izvršenja nije značajno prije razdoblja početka službe.

Cilj izvršenja utvrđen je u odnosu na:

- (a) aktivnosti (ili djelatnosti) subjekta ili aktivnosti ili djelatnosti drugog subjekta iz iste skupine (tj. ne tržišni uvjet); ili
- (b) cijenu (ili vrijednost) **vlasničkih instrumenata** subjekta ili vlasničkih instrumenata drugog subjekta iz iste skupine (uključujući dionice i **opcije na dionice**) (tj. **tržišni uvjet**)

Cilj izvršenja može biti povezan s izvršenjem subjekta kao cijelene ili jednog dijela subjekta (ili dijela skupine), kao što je odjeljenje ili zaposlenik pojedinac.

<sup>6</sup> U ovom dodatku, novčani iznosi su denominirani u 'novčanim jedinicama'

<b>Uvjet ostvarivanja prava</b>	Uvjet koji određuje prima li subjekt usluge kojima druga strana ostvaruje pravo na primitak novca, druge imovine ili <b>vlasničkih instrumenata</b> subjekta, u okviru <b>sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama</b> . Uvjet ostvarivanja prava je ili <b>uvjet službe</b> ili <b>uvjet izvršenja</b> .
<b>Uvjet službe</b>	Uvjet <b>ostvarivanja prava</b> koji zahtjeva da druga strana završi određenorazdoblje službe tijekom kojeg se pružaju usluge subjektu. Ako druga strana, bez obzira na razlog, prekine pružanje usluge tijekom <b>razdoblja ostvarivanja prava</b> , to uvjet nije ispunjen. Uvjet službe ne zahtjeva ispunjenje cilja izvršenja.
<b>Vlasnički instrument</b>	Ugovor koji dokazuje preostali udio u imovini subjekta nakon odbijanja svih njegovih obveza. <sup>7</sup>
<b>Zaposlenici i drugi koji pružaju slične usluge</b>	Pojedinci koji pružaju osobne usluge subjektu u drugima te (a) pojedinci koji se smatraju zaposlenicima iz pravnih i poreznih potreba, (b) pojedinci koji rade za subjekt po njegovim vodstvom na isti način kao pojedinci koji se smatraju zaposlenicima za pravne i porezne potrebe, ili (c) pružene usluge koje su slične onima koje pružaju zaposlenici. Primjerice, izraz uključuje čitavo rukovodeće osoblje, tj. one osobe koje imaju autoritet i odgovornost za planiranje, upravljanje i kontrolu aktivnosti subjekta, uključujući članove nadzornog odbora.

<sup>7</sup> *Konceptualni okvir za financijsko izvještavanje* definira obvezu kao tekuću obvezu subjekta koja nastaje iz prethodnih odgadaja, čije podmirenje se očekuje da rezultira u odljevu iz subjekta izvora koji imaju ekonomske koristi (tj. odljev novca ili druge imovine iz subjekta).

## **Dodatak B**

### **Smjernice za primjenu**

*Ovaj dodatak je sastavni dio ovog MSFI-ja.*

### **Procjenjivanje fer vrijednosti dodjeljenih vlasničkih instrumenata**

- B1. Točkama B2.-B41. ovog dodatka objašnjava se mjerenje fer vrijednosti dodjeljenih dionica i opcija na dionice, fokusirajući se na određene uvjete koji su zajednička značajka dodjele dionica ili opcija na dionice zaposlenicima. Stoga, ovaj dodatak nije iscrpan. Nadalje, budući se problemi ispitivanja ispod objašnjeni fokusiraju na dionice i opcije na dionice dodjeljene zaposlenicima, pretpostavka je da se fer vrijednost dionica ili opcija na dionice mjeri na datum dodjele. Međutim, mnogi problemi ispitivanja objašnjeni ispod (npr. određivanje očekivane promjenjivosti) također se primjenjuju u kontekstu procjene fer vrijednosti dodjeljenih dionica ili opcija na dionice drugim stranama osim zaposlenicima na datum kada subjekt dobiva dobra ili druga strana pruža uslugu.

#### **Dionice**

- B2. Za dionice dodjeljene zaposlenicima, fer vrijednost dionica mora se mjeriti po tržišnoj cijeni dionice subjekta (ili procjenjenoj tržišnoj cijeni, ako se dionicama subjekta ne trguje javno), usklađena kako bi uzela u obzir uvjete po kojima su dionice dodjeljene (osim za uvjete ostvarivanja prava koji su isključeni iz mjerenje fer vrijednosti u skladu s točkama 19.-21.).
- B3. Primjerice, ako zaposlenik nema pravo na primanje dividendi tijekom razdoblja ostvarivanja prava, ovaj faktor se mora uzeti u obzir prilikom procjene fer vrijednosti dodjeljenih dionica. Slično tome, ako dionice podliježu ograničenjima prijenosa nakon datuma ostvarivanja prava, ovaj faktor se mora uzeti u obzir, ali samo u mjeri u kojoj ograničenja nakon ostvarivanja prava utječu na cijenu koju bi obaviješteni, voljni tržišni sudionik platio za tu dionicu. Primjerice, ako se dionicama aktivno trguje na dubokom i likvidnom tržištu, ograničenja prijenosa nakon ostvarivanja prava mogu malo, ako ikako, utjecati na cijenu koju bi obaviješteni, voljni tržišni sudionik platio za te dionice. Ograničenja prijenosa ili druga ograničenja koja postoje tijekom razdoblja ostvarivanja prava ne moraju se uzeti u obzir prilikom procjene fer vrijednosti dodjeljenih dionica na datum dodjele, jer su ova ograničenja posljedica postojanja uvjeta ostvarivanja prava, koja su obračunata u skladu s točkama 19. – 21.

#### **Opcije na dionice**

- B4. Za opcije na dionice dodjeljene zaposlenicima, u mnogim slučajevima tržišne cijene nisu dostupne, jer dodjeljene opcije podliježu uvjetima koji se ne primjenjuju na opcije kojima se trguje. Ako ne postoje opcije kojima se trguje s sličnim uvjetima, fer vrijednost dodjeljenih opcija mora se procijeniti primjenom modela određivanja cijene opcije.
- B5. Subjekt treba uzeti u obzir faktore koje bi razmotrio obaviješten, voljan tržišni sudionik pri odabiru modela određivanja cijene koji primjenjuje. Primjerice,

mnoge opcije zaposlenika imaju dug vijek trajanja, i obično su izvršive tijekom razdoblja između datuma ostvarivanja prava i kraja vijeka trajanja opcija, te su često izvršene ranije. Ovi faktori moraju se uzeti u obzir kada se procjenjuje fer vrijednost opcije na datum dodjele. Za mnoge subjekte, ovo može isključiti korištenje Black-Scholes-Merton formule, koja ne dopušta mogućnost izvršenja prije kraja vijeka trajanja opcije i može neadekvatno odražavati učinke očekivanog ranijeg izvršenja. Također ne dopušta mogućnost da očekivana promjenjivost i drugi inputi modela variraju tijekom vijeka trajanja opcije. Međutim, za opcije na dionice s relativno kratkim ugovornim vijekom trajanja, ili koje se moraju izvršiti u kratkom vremenskom razdoblje nakon datuma ostvarivanja prava, faktori koji su gore utvrđeni se ne primjenjuju. U takvim slučajevima Black-Scholes-Merton formula može dati vrijednost koja je suštinski ista kao i pri upotrebi fleksibilnog modela određivanja cijene opcije.

- B6. Svi modeli određivanja cijene opcije uzimaju u obzir, minimalno, slijedeće faktore:
- (a) cijenu izvršenja opcije;
  - (b) trajanje opcije;
  - (c) tekuću cijenu odgovarajućih dionica;
  - (d) očekivanu promjenjivost cijene dionice;
  - (e) očekivane dividende na dionice (ako su prikladne)
  - (f) bezrizičnu kamatnu stopu za vrijeme trajanja opcije.
- B7. Drugi faktori koji bi obaviješten, voljan tržišni sudionik uzeo u obzir pri određivanju cijene također se moraju uzeti u obzir (osim za uvjete ostvarivanja prava i mogućnosti punjenja koje su isključene iz mjerenja fer vrijednosti u skladu s točkama 19- 22.)
- B8. Primjerice, opcija na dionicu dodjeljena zaposleniku obično se ne može izvršiti tijekom određenog razdoblja (tj. tijekom razdoblja ostvarivanja prava ili razdoblja koje odrede regulatori za vrijednosne papire). Ovaj faktor se mora uzeti u obzir ako bi primjenjeni model određivanja cijene opcije inače pretpostavljao da se opcija može izvršiti u svako vrijeme tijekom trajanja opcije. Međutim, ako subjekt koristi model određivanja cijene opcije koji vrednuje opcije koje se mogu izvršiti samo na kraju trajanja opcije, nisu potrebna nikakva usklađivanja za nemogućnost izvršenja opcija tijekom razdoblja ostvarivanja prava (ili drugih razdoblja tijekom trajanja opcije), jer model pretpostavlja da se opcije ne mogu izvršiti tijekom ovih razdoblja.
- B9. Slično tome, drugi zajednički faktor opcija na dionice zaposleniku je mogućnost ranijeg izvršenja opcije, primjerice, jer opcija nije slobodno prenosiva, ili jer zaposlenik mora izvršiti sve ostvarene opcije po prestanku zaposlenja. Učinci očekivanog ranijeg izvršenja moraju se uzeti u obzir, kako je objašnjeno u točkama B16. – B21.
- B10. Faktori koji bi obaviješten, voljan tržišni sudionik uzeo u obzir pri određivanju cijene opcije na dionicu (ili drugog vlasničkog instrumenta) moraju se uzeti u obzir kada se procjenjuje fer vrijednost dodjeljenih opcija na dionice (ili drugih vlasničkih instrumenata). Primjerice, za opcije na dionice dodieljene zaposlenicima, faktori koji utječu na vrijednost opcije samo iz perspektive

pojedinačnog zaposlenika nisu važni za procjenjivanje cijene koju bi odredio obaviješten, voljan tržišni sudionik.

### **Ulazni podatci u modele određivanja cijene opcije**

- B11. Pri procjeni očekivane promjenjivosti dividende odgovarajućih dionica, cilj je približiti se očekivanjima koja bi se odrazila u tekućoj tržišnoj ili dogovorenoj cijeni razmjene za opciju. Slično tome, kada se procjenjuju učinci ranijeg izvršenja opcija na dionice zaposlenika, cilj je približiti se očekivanjima koja će vanjska strana s pristupom detaljnim podacima o ponašanju zaposlenika u vezi s izvršenjem imati na osnovu dostupnih podataka na datum dodjele.
- B12. Često je vjerovatno da će postojati raspon razumnih očekivanja o budućoj promjenjivosti, dividendama i ponašanju prilikom izvršenja. Ako je to slučaj, mora se računati očekivana vrijednost ponderiranjem svakog iznosa unutar raspona s vjerovatnošću njegove pojave.
- B13. Očekivanja o budućnosti se općenito temeljena na iskustvu, izmjenjena ako se očekuje da se budućnost značajno razlikuje od prošlosti. U nekim okolnostima, utvrđivi faktori mogu ukazivati da je neusklađeno povijesno iskustvo relativno slab element predviđanja budućeg iskustva. Primjerice, ako subjekt s dvije potpuno različite linije poslovanja otuđi onu koja je bila značajno manje rizična od druge, povijesna promjenjivost možda nije najbolja informacija na kojoj bi se temeljila razumna očekivanja za budućnost.
- B14. U drugim okolnostima, povijesni podaci moža nisu dostupni. Primjerice, subjekt koji je tek uvršten na burzu će imati malo, ako ikako, povijesnih podataka o promjenjivosti njegove cijene dionice. Subjekt koji nije na burzi i onaj koji je tek uvršten na burzu su objašnjeni u nastavku.
- B15. Ukratko, subjekt ne bi smio jednostavno temeljiti procjene promjenivosti, ponašanje prilikom izvršenja i dividende na povijesnim podacima bez uzimanja u obzir mjere u kojoj se očekuje da prošlo iskustvo bude razuman element predviđanja budućeg iskustva.

### **Očekivano ranije izvršenje**

- B16. Zaposlenici često ranije izvršavaju opcije na dionice, iz različitih razloga. Primjerice, opcije na dionice zaposlenika obično nisu prenosive. To često uzrokuje da zaposlenici izvršavaju svoje opcije na dionice ranije, jer jer to jedini način da zaposlenikine svoj položaj. Također, su zaposlenici koji prekidaju zaposlenje često obvezni izvršiti sve ostvareneopcijeza kratkovremenskorazdoblje, u suprotnom se opcije na dionice gube. Ovaj faktor također uzrokuje ranije izvršenje opcija na dionice zaposlenika. Drugi faktori koji uzrokuju ranije izvršenje su izbjegavanje rizika i nedostatka diverzifikacije prihoda.
- B17. Način na koji se učinci ranije izvršenja uzimaju u obzir ovisi o vrsti primjenjenog modela određivanja cijene opcije. Primjerice, očekivano ranije izvršenje može se uzeti u obzir korištenjem procjene očekivanog vijeka trajanja opcije (koji, primjerice za opciju na dionicu zaposlenika, je vremenskorazdoblje od datuma dodjele do datuma na koji se očekuje da će opcija biti izvršena) kao ulazni podatak u model određivanja cijene opcije (tj. Black-Scholes-Merton formulu). Kao druga



mogućnost, očekivano ranije izvršenje može se uvrstiti u binomni ili sličan model određivanja cijene dionice koji koristi ugovorni vijek trajanja kao ulazni podatak.

- B18. Faktori koji se uzimaju u obzir u procjeni ranijeg izvršenja uključuju:
- dužinu razdoblja ostvarivanja prava, jer opcija na dionicu se obično ne može izvršiti do kraja razdoblja ostvarivanja prava. Stoga, se određivanje učinaka očekivanog ranijeg izvršenja temelji na pretpostavci da će se za opcije ostvariti pravo. Učinci uvjeta za ostvarivanje prava objašnjeni su u točkama 19.-21.
  - prosječno vremensko razdoblje trajanja sličnih opcija ostalo je neiskorišteno u prošlosti.
  - cijenu odgovarajućih dionica. Iskustvo može ukazivati da zaposlenici teže izvršiti opcije kada cijena dionice dosegne određenu razinu iznad cijene izvršenja.
  - položaj zaposlenika unutar organizacije. Primjerice, iskustvo može ukazivati da višeranigirani zaposlenici teže izvršiti opcije kasnije nego nižeranigirani zaposlenici (što je objašnjeno u nastavku u točki B21.)
  - očekivanu promjenjivost odgovarajućih dionica. U prosjeku, zaposlenici mogu težiti izvršiti opcije na visoko promjenjive dionice ranije nego na dionice s niskom promjenjivošću.
- B19. Kako je određeno u točki B17., učinci ranijeg izvršenja mogu se uzeti u obzir korištenjem procjene očekivanog vijeka trajanja opcije kao ulazni podatak za model određivanja cijena opcije. Kada se procjenjuje očekivani vijek trajanja opcija na dionice dodjeljenih skupini zaposlenika, subjekt može temeljiti tu procjenu na prikladnom ponderiranom prosjeku očekivanog vijeka trajanja za cijelu skupinu zaposlenika ili prikladnom ponderiranom prosjeku vijeka trajanja za podgrupe zaposlenika unutar te grupe, na temelju detaljnijih podataka o ponašanju zaposlenika u vezi s izvršenjem (što je objašnjeno u nastavku).
- B20. Razdvajanje dodjele opcije u skupine za zaposlenike s relativno homogenim ponašanjem u vezi s izvršenjem je važno. Vrijednost opcije nije linearna funkcija trajanja opcije; vrijednost se povećava sporije ako je razdoblje trajanja duže. Primjerice, ako su sve druge pretpostavke jednake, iako dvogodišnja opcija vrijedi više od jednogodišnje, ne vrijedi dvostruko više. To znači da bi seizračunom procjenjene vrijednosti opcije na osnovi pojedinačnog ponderiranog vijeka trajanja koji uključuje niz različitih pojedinačnih razdoblja trajanja precijenila ukupna vfer vrijednost dodjeljenih opcija na dionice. Razvrstavajući dodjeljene opcije u nekoliko skupina, od kojih svaka ima relativno uzak raspon vijeka trajanja uključujući ponderirani prosječni vijek trajanja, smanjuje se takvo precjenjivanje.
- B21. Slična razmatranja se primjenjuje kada se koristi binomni ili sličan model. Primjerice, iskustvo subjekta koji dodjeljuje opcije zaposlenicima na svim položajima može ukazivati da osoblje na najvišim položajima drži opcije duže nego zaposlenici na srednjim položajima te da zaposlenici na nižim položajima izvršavaju opcije mnogo ranije nego druga skupina. Kao dodatak tome, zaposlenici koji se potiču ili su obvezni držati minimalan broj vlasničkih instrumenata njihovih poslodavca, uključujući opcije, mogu u prosjeku izvršiti opcije kasnije nego zaposlenici koji ne podliježu ovim odredbama. U takvim situacijama,

razvrstavanje opcija po grupama primatelja s relativnom homogenim ponašanjem u vezi s izvršenjem će dati točnije procjene ukupne fer vrijednosti dodjeljenih opcija na dionice.

### Očekivana promjenjivost

- B22. Očekivana promjenjivost je mjera iznosa za koji se očekuje da će cijena fluktuirati tijekom razdoblja. Mjera promjenjivosti korištena u modelima određivanja cijene opcije je godišnja standardna devijacija od kontinuiranih složenih stopa povrata na dionice tijekom vremenskog razdoblja. Promjenjivost je obično izražena u godišnjim pojmovima što je usporedivo bez obzira na razdoblje koji se koristi pri izračuna, primjerice, dnevna, tjedna ili mjesečna promatranja cijene.
- B23. Stopa povrata (koja može biti pozitivna ili negativna) na dionicu za nekorazdoblje mjeri koliko je dioničar imao koristi od dividendi i povećanja vrijednosti (ili smanjenja) cijene dionice.
- B24. Očekivana godišnja promjenjivost dionice je raspon unutar kojeg se očekuje da će se nalaziti kontinuirana složena stopa povrata približno dvije trećine vremena. primjerice, reći da dionica s očekivanom kontinuiranom složenom stopom povrata od 12 posto ima promjenjivost od 30 posto znači da je vjerovatnost da će stopa povrata na dionicu za jednu godinu biti između -18 posto ( $12\% - 30\%$ ) i 42 posto ( $12\% + 30\%$ ) je približno dvije trećine. Ako je cijena dionice NJ100 na početku godine i nisu plaćene dividende, očekuje se da cijena dionice na kraju godine bude između NJ83.53 ( $CU100 \times e^{-0.18}$ ) i NJ152.20 ( $CU100 \times e^{0.42}$ ) približno dvije trećine vremena.
- B25. Faktori koji se uzimaju u obzir pri procjenjivanju očekivane promjenjivosti uključuju:
- implicitnu promjenjivost opcija na dionice subjekta kojima se trguje, ili druge instrumente subjekta kojima se trguje koji uključuju značajku opcije (kao što je konvertibilni dug), ako postoje
  - povijesnu promjenjivost cijene dionice tijekom posljednjeg razdoblja koja je općenito proporcionalna s očekivanim trajanjem opcije (uzimajući u obzir preostali ugovorni vijek trajanja opcije i učinke očekivanog ranijeg izvršenja).
  - dužinu trajanja dionica subjekta kojima se javno trguje. Subjekti koji su tek uvršteni na burzu mogu imati visoku povijesnu promjenjivost u usporedbi s sličnim subjektima koji su na burzi duže vremena. Daljnje smjernice za subjekte koji su tek uvršteni na burzi su dane u nastavku.
  - tendenciju promjenjivosti da se vrati na svoju srednju vrijednost, tj. svoju dugoročnu prosječnu razinu, i drugi faktori koji ukazuju da se očekivana buduća promjenjivost može razlikovati od prošle promjenjivosti. Primjerice, ako je cijena dionice subjekta značajno promjenjiva za neko utvrđivo vremensko razdoblje uslijed neuspješne ponude za preuzimanje ili značajnog restrukturiranja, to razdoblje se može zanemariti pri izračunu povijesne prosječne godišnje promjenjivosti.
  - odgovarajući i redovni intervali za praćenja cijene. Praćenja cijene moraju biti dosljedna iz razdoblja u razdoblje. Primjerice, subjekt može koristiti

zaključnu cijenu za svaki tjedan ili najvišu cijenu za to tjedan, ali ne smije koristiti cijenu zaključenja za neke tjedne i najveću cijenu drugih tjedana. Također, praćenja cijena moraju se izraziti u istoj valuti kao cijena izvršenja.

### *Subjekti koji su tek uvršteni na burzu*

- B26. Kako je određeno točkom B25., subjekt mora uzeti u obzir povijesnu promjenjivost cijene dionice tijekom posljednjeg razdoblja koji je općenito proporcionalan s očekivanim trajanjem opcije. Ako subjekt koji je tek uvršten na burzu nema dovoljno podataka o povijesnoj promjenjivosti, u svakom slučaju mora računati povijesnu promjenjivost za najduže razdoblje za kojie je aktivnost trgovanja bila dostupna. Također mora uzeti u obzir povijesnu promjenjivost sličnih subjekata prateći usporediva razdobljau njihovim trajanjima. Primjerice, subjekt koji je uvršten na burzu samo jednu godinu i dodjeljuje opcije s prosječnim očekivanim vrijekom trajanja od pet godina može uzeti u obzir uzorak i razinu povijesne promjenjivosti subjekata u istoj industriji za prvih šest godina u kojima se dionicama tih subjekata javno trgovalo.

### *Subjekti koji nisu uvršteni na burzu*

- B27. Subjekti koji nisu uvršteni na burzu neće imati povijesne podatke koje bi uzeli u obzir kada procjenjuju očekivanu promjenjivost. Neki su faktori koji se uzimaju u obzir umjesto toga dani u nastavku.
- B28. U nekim slučajevima, subjekt koji nije uvršten na burzu koji redovno izdaje opcije ili dionice zaposlenicima (ili drugim stranama) mogu uspostaviti unutarnje tržište za svoje dionice. Promjenjivost tih cijena dionica može se uzeti u obzir kada se procjenjuje očekivana promjenjivost.
- B29. Druga je mogućnost da subjekt uzme u obzir povijesnu ili implicitnu promjenjivost sličnih subjekata koji su uvršteni na burzu, za koje su dostupni podaci o cijeni dionice ili cijeni opcije, i koje će koristiti pri procjenjivanju očekivane promjenjivosti. To bi bilo prikladno ako je subjekt vrijednost svojih dionica na cijenama dionica sličnih subjekata koji su uvršteni na burzu.
- B30. Ako subjekt nije temeljio procijene vrijednosti svojih dionica na cijenama dionica sličnih subjekata koji su uvršteni na burzu, i umjesto toga je koristi drugu metodologiju ocjenjivanja vrijednosti svojih dionica, subjekt može izvršiti procjenu očekivane promjenjivosti sukladno toj metodologiji ocjenjivanja. Primjerice, subjekt može vrednovati svoje dionice na temelju neto imovine ili zarada. Može uzeti u obzir očekivanu promjenjivost vrijednosti te neto imovine ili zarada.

### **Očekivane dividende**

- B31. Hoće li se očekivane dividende uzimati u obzir prilikom mjerenja fer vrijednosti dodjeljenih dionica ili opcija na dionice ovisi o tome ima li druga strana pravo na dividende ili ekvivalente dividende.
- B32. Primjerice, ako su zaposlenicima dodjeljene opcije i imaju pravo na dividende od odgovarajućih dionica ili ekvivalente dividende (koji mogu biti isplaćeni u novcu ili primjenjene za smanjenje izvršene cijene) između datuma dodjele i datuma

izvršenja, dodjeljene opcije moraju se vrednovati kao da neće biti isplaćena dividende od pripadajućih dionica, tj. ulazni podatak za očekivane dividende mora biti nula.

- B33. Slično tome, kada je fer vrijednost dodjeljenih dionica na datum dodjele zaposlenicima procijenjena, nisu obvezna nikakva usklađenja za očekivane dividende ako zaposlenik ima pravo primiti dividende isplaćene tijekom razdoblja ostvarivanja prava.
- B34. Suprotno tome, ako zaposlenici nemaju pravo na dividende ili ekvivalente dividende tijekom razdoblja ostvarivanja prava (ili prije izvršenja, u slučaju opcije), ocjena prava na dionice ili opcije na dionice na datum dodjele mora uzeti u obzir očekivane dividende. To znači da kada je fer vrijednost dodjeljene opcije procijenjena, očekivane dividende moraju biti uključene u primjenu modela određivanja cijene opcije. Kada je procijenjena fer vrijednost dodjele dionica, ta procijenjena vrijednost mora se umanjiti za sadašnju vrijednost dividendi koje se očekuju da će biti isplaćene tijekom razdoblja ostvarivanja prava.
- B35. Modeli određivanja cijene dionice općenito zahtijevaju očekivani prinos od dividendi. Međutim, modeli se mogu izmjeniti tako da koriste iznos očekivane dividende a ne prinos. Subjekt može koristiti ili očekivani prinos ili svoje očekivana plaćanja. Ako subjekt koristi očekivana plaćanja, mora uzeti u obzir svoj povijesni uzorak povećanja dividendi. Primjerice, ako je politika subjekta općenito povećati dividende za približno 3 posto godišnje, njegova procijenjena vrijednost opcije ne smije pretpostvljati fiksni iznos dividende kroz vijek trajanja opcije osim ako ne postoji dokaz tog pretpostavci.
- B36. Općenito, pretpostavka o očekivanim dividendama mora se temeljiti na javno dostupnim podacima. Subjekt koji ne plaća dividende i nema plan to raditi mora pretpostaviti očekivani prinos od dividende u iznosu nula. Međutim, subjekt u nastajanju koji nema povijest plaćanja dividendi može očekivati početi plaćati dividende tijekom očekivanog vijeka trajanja opcija na dionice njihovih zaposlenika. Ti subjekti mogu koristiti prosjek njihovog prošlog prinosa od dividene (nula) i srednjeg prinosa od dividende usporedive skupine sličnih subjekata.

### **Bezrizična kamatna stopa**

- B37. Uobičajeno, bezrizična kamatna stopa je implicitni prinos trenutno dostupan na vladine vrijednosnice bez kupona države u čijoj valuti je izražena cijena izvršenja, s preostalim dijelom trajanja koji je jednak očekivanom vijeku trajanja opcije koja se procjenjuje (temeljno na preostalom ugovornom vijeku trajanja opcije i uzimajući u obzir učinke očekivanog ranijeg izvršenja). Može biti potrebno koristiti odgovarajuću zamjenu, ako takva vladina vrijednosnica postoji ili okolnosti ukazuju da implicitni prinos na vladine vrijednosnice bez kupona ne prikazuje bezrizičnu kamatnu stopu (npr. u visoko inflatornim ekonomijama). Također, odgovarajuća zamjena bi se morala koristiti ako bi tržišni sudionici odredili bezrizičnu kamatnu stopu korištenjem te zamjene a ne implicitnog prinosa od vladinih vrijednosnica bez kupona, kada procijenjuju fer vrijednost opcije s vijekom trajanja jednakim očekivanom trajanju opcije koja se vrednuje.

### Učinci strukture kapitala

- B38. Obično treće strane, a ne subjekt izdaju opcije na dionice kojima se trguje. Kada se izvršavaju ove opcije na dionice, izdavatelj dostavlja dionice posjedniku opcije. Te dionice se kupuju od postojećih dioničara. Stoga izvršenje opcija na dionice kojima se trguje nema razrjeđiv učinak.
- B39. Suprotno tome, ako je subjekt izdao opcije na dionice, nove dionice se izdaju kada su izvršene te opcije na dionice (ili stvarno izdane ili izdane u suštini, ako se koriste dionice koje su prethodno otkupljene ili se drže u trezoru). S obzirom na to da se dionice izdaju po cijeni izvršenja a ne po tekućoj tržišnoj cijeni na datum izvršenja, ovo stvarno ili potencijalno razrjeđenje može smanjiti cijenu dionice, tako da imatelj opcije ne ostvaruje onoliko dobit od izvršenja kao pri izvršenju inače slične opcije kojom se trguje koja je razrjeđuje cijenu dionice.
- B40. Ima li ovo značajan učinak na vrijednost dodjeljenih opcija na dionice zavisi od različitih faktora, kao što je broj novih dionica koje će biti izdane pri izvršenju opcija u odnosu na broj dionica koje se već izdane. Također, ako tržište već očekuje da će doći do dodjele opcija, tržište može već uključiti moguće razrjeđenje u cijenu dionice na datum dodjele.
- B41. Međutim, subjekt mora uzeti u obzir može li mogući učinak razrjeđenja budućeg izvršenja dodjeljenih opcija na dionice imati utjecaj na njihovu procijenjenu fer vrijednost na datum dodjele. Modeli određivanja cijena mogu se prilagoditi tako da uzimaju u obzir ovaj mogući učinak razrjeđenja.

### Izmjene sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama koji su podmireni kapitalom

- B42. Točkom 27. zahtijeva se da, bez obzira na bilo kakve izmjene uvjeta po kojima s dodjeljeni vlasnički instrumenti, ili poništenje ili podmirenje te dodjele vlasničkih instrumenata, subjekt treba priznati, minimalno, primljene usluge mjerene po fer vrijednosti na datum dodjele vlasničkih instrumenata, osim ako za te vlasničke instrumente ne ostvaruje pravo zbog neispunjenja uvjeta ostvarivanja prava (osim tržišnog uvjeta) koji je određen na datum dodjele. Kao dodatak tome, subjekt treba priznati učinke izmjena koji povećavaju ukupnu fer vrijednost sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama ili su na drugi način korisni za zaposlenika.
- B43. Kako bi primjenio zahtjeve iz točke 27:
- (a) ako izmjena povećava fer vrijednost dodjeljenog vlasničkog instrumenta (npr. smanjenjem cijene izvršenja), mjerenu neto prije i nakon izmjene, subjekt treba uključiti dodjeljenu inkrementalnu fer vrijednost u mjerenje iznosa koji je priznat za primljene usluge kao naknadu za dodjeljene vlasničke instrumente. Dodjeljena inkrementalna fer vrijednost je razlika između fer vrijednosti izmjenjenog vlasničkog instrumenta i fer vrijednosti izvornog vlasničkog instrumenta, obje procijenjene na datum izmjene. Ako se izmjena pojavi tijekom razdoblja ostvarivanja prava, dodjeljena inkrementalna fer vrijednost je uključena u mjerenje iznosa priznatog za primljene usluge tijekom razdoblja od datuma izmjene do datuma kada su ostvarena prava na izmjenjene vlasničke instrumente, kao dodatak iznosu koji se temelji na fer vrijednosti izvornog vlasničkog instrumenta na datum dodjele, koji je priznat tijekom ostatka izvornog

razdoblja ostvarivanja prava. Ako se izmjene dogode nakon datuma ostvarivanja prava, dodjeljena inkrementalna fer vrijednost se odmah priznaje, ili tijekom razdoblja ostvarivanja prava ako se od zaposlenika zahtjeva da završi dodatni razdoblje službe prije nego ostvari bezuvjetno pravo nate izmjenjene vlasničke instrumente.

- (b) slično tome, ako izmjena povećava broj dodjeljenih vlasničkih instrumenata, subjekt treba uključiti fer vrijednost dodatnih dodjeljenih vlasničkih instrumenata, mjenjenih na datum izmjene, u mjenjenje iznosa priznatog za primljene usluge kao naknadu za dodjeljene vlasničke instrumente, u skladu s zahtjevima iz točke (a) gore dane. Primjerice, ako se izmjena dogodi tijekom razdoblja ostvarivanja prava, fer vrijednost dodatnih dodjeljenih vlasničkih instrumenata uključuje se u mjenjenje iznosa priznatog za primljene usluge tijekom razdoblja o datuma izmjene do datuma kada se ostvaruju prava na dodatne vlasničke instrumente, kao dodatak iznosu koji se temelji na fer vrijednosti izvorno dodjeljenog vlasničkog instrumenta na datum dodjele, koji se priznaje tijekom preostalog izvornog razdoblja ostvarivanja prava.
- (c) ako subjekt mijenja uvjete ostvarivanja prava na način da je to korisno za zaposlenika, primjerice, smanjenjem razdoblja ostvarivanja prava ili izmjenom ili uklanjanjem uvjeta izvršenja (a ne tržišnog uvjeta, promjene koje se obračunavaju u skladu s točkom (a) gore iznad), subjekt treba uzeti u obzir izmjenjene uvjete ostvarivanja prava kada primjenjuje zahtjeve iz točaka 19-21.

B44. Nadalje, ako subjekt mijenja uvjete dodjeljenih vlasničkih instrumenata na način koji smanjuje ukupnu fer vrijednost sporazuma plaćanja temeljenog na dionicama, ili nije drugačije korisno za zaposlenika, subjekt treba u svakom slučaju nastaviti obračunavati primljene usluge kao naknadu za za dodjeljene vlasničke instrumente kao da se izmjena nije dogodila (a ne poništiti neke ili sve dodjeljene vlasničke instrumente, koji se moraju obračunati u skladu s točkom 28.). Primjerice:

- (a) ako izmjena smanjuje fer vrijednost dodjeljenih vlasničkih instrumenata, mjenjene netom prije i poslije izmjene, subjekt ne smije uzeti u obzir to smanjenje fer vrijednosti i mora nastaviti mjenjiti iznos priznat za primljene usluge kao naknadu za vlasničke instrumente temeljeno na fer vrijednosti dodjeljenih vlasničkih instrumenata na datum dodjele.
- (b) ako izmjena smanjuje broj dodjeljenih vlasničkih instrumenata zaposleniku, to smanjenje mora se obračunati kao poništenje tog dijela dodjele, u skladu s zahtjevima iz točke 28.
- (c) ako subejt mijenja uvjete ostvarivanja prava na način koji nije koristan za zaposlenika, primjerice, povećanjem razdoblja ostvarivanja prava ili izmjenom ili dodavanjem uvjeta izvršenja (a ne tržišnog uvjeta, promjene koje se obračunavaju u skladu s točkom (a) određenom gore iznad), subjekt ne treba uzeti u obzir izmjenjene uvjete ostvarivanja prava kada primjenjuje zahtjeve iz točaka 19-21.

## Transakcije plaćanja temeljenog na dionicama između subjekata unutar grupe

- B45. Točke 43.A – 43.C odnose se na obračun transakcija plaćanja temeljenog na dionicama između subjekata unutar grupe u odvojenim ili pojedinačnim financijskim izvještajima svakog subjekta. U točkama B46. – B61. objašnjava se kako primjeniti zahtjeve iz točaka 43.A – 43.C. Kako je određeno u točki 43.D, do transakcija plaćanja temeljenog na dionicama između subjekata unutar grupe može doći zbog različitih razloga ovisno od činjenica i okolnosti. Stoga, ovo objašnjenje nije iscrpno i pretpostavlja da kada subjekt prima dobra ili usluge nema obvezu podmiriti transakciju, transakcija je doprinos kapitala matice ovisnom društvu, bez obzira na bilo kakve sporazume ponovnog plaćanja unutar grupe.
- B46. Iako se objašnjenje određeno dolje ispod fokusira na transakcije s zaposlenicima, također se primjenjuje na slične transakcije plaćanja temeljenog na dionicama s dobavljačima dobara i usluga koji nisu zaposlenici. Sporazumom između matice i njenog ovisnog društva može se zahtijevati da ovisno društvo plati matici za naknadu za vlasničke instrumente zaposlenicima. Objašnjenje određeno ispod ne odnosi se na to kako obračunati takve sporazume plaćanja unutar grupe.
- B47. Obično se susreću četiri pitanja u transakcijama plaćanja temeljenog na dionicama između subjekata unutar grupe. Zbog praktičnosti, primjeri objašnjeni u nastavku odnose se na pitanja u vezi s maticom i njezinim ovisnim društvom.

### Sporazumi plaćanja temeljnog na dionicama koji uključuju vlasničke instrumente samog subjekta

- B48. Prvo pitanje je moraju li slijedeće transakcije koje uključuju vlasničke instrumente samog subjekta obračunavati kao podmirene kapitalom ili kao podmirene novcem u skladu s zahtjevima ovog MSFI-ja:
- subjekt dodjeljuje zaposlenicima prava na vlasničke instrumente subjekta (npr. opcije na dionice), i bira ili je obvezan kupiti vlasničke instrumente (tj. trezorske dionice) od druge strane, kako bi ispunio obvezu prema svojim zaposlenicima; i
  - zaposlenicima subjekta dodjeljena su prava na vlasničke instrumente subjekta (opcije na dionice), ili od strane subjekta ili dioničata, i dioničari subjekta osiguravaju potrebne vlasničke instrumente.
- B49. Subjekt mora obračunati transakcije plaćanja temeljenog na dionicama u kojima prima usluge kao naknadu za svoje vlasničke instrumente kao da su podmirene kapitalom. Ovo se primjenjuje bez obzira je li subjekt izabrao ili je obvezan kupiti te vlasničke instrumente od druge strane kako bi ispunio obvezu prema zaposlenicima prema sporazumu plaćanja temeljenog na dionicama. Također se primjenjuje, bez obzira:
- je li prava zaposlenika na vlasničke instrumente subjekta dodjelio subjekt ili njegov dioničar(i); ili
  - je li sporazum plaćanja temeljenog na dionicama podmirio subjekt ili njegov dioničar(i).

B50. Ako dioničar ima obvezu podmiriti transakciju s zaposlenicima subjekta u koji se ulaže, osigurava vlasničke instrumente subjekta u koji ulaže a ne svoje. Stoga, ako je subjekt u koji ulaže u istoj skupini kao i dioničar, u skladu s točkom 43.C, dioničar treba mjeriti svoju obvezu u skladu s zahtjevima primjenjivim na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirenih novcem u odvojenim financijskim izvještajima dioničara i one primjenjive na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama podmirenih kapitalom u konsolidiranim financijskim izvještajima dioničara.

### **Sporazumi plaćanja temeljenog na dionicama koji uključuju vlasničke instrumente matice**

B51. Drugo pitanje odnosi se na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama između dva ili više subjekata unutar iste grupe koje uključuju vlasničke instrumente subjekta druge grupe. Primjerice, zaposlenicima ovisnog društva dodjeljena su prava na vlasničke instrumente matice kao naknada za usluge pružene ovisnom društvu.

B52. Stoga, drugo se pitanje odnosi na slijedeće sporazume plaćanja temeljenog na dionicama:

- (a) matica dodjeljuje prava na svoje vlasničke instrumente izravno zaposlenicima ovisnog društva: matica (ne ovisno društvo) ima obvezu osigurati zaposlenicima ovisnog društva vlasničke instrumente; i
- (b) ovisno društvo dodjeljuje prava na vlasničke instrumente matice svojim zaposlenicima: ovisno društvo ima obvezu osigurati svojim zaposlenicima vlasničke instrumente.

#### *Matica dodjeljuje prava na svoje vlasničke instrumente zaposlenicima svog ovisnog društva (točka B52. podtočka (a))*

B53. Ovisno društvo nema obvezu osigurati vlasničke instrumente svoje matice zaposlenicima ovisnog društva. Stoga, u skladu s točkom 43B., subjekt treba mjeriti primljene usluge od zaposlenika u skladu s zahtjevima primjenjivim na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama koje su podmirene kapitalom, i priznati pripadajuće povećanje kapitala kao naknada od matice.

B54. Matica ima obvezu podmiriti transakciju s zaposlenicima ovisnog društva osiguravajući vlasničke instrumente matice. Stoga, u skladu s točkom 43.C, matica je dužna mjeriti svoju obvezu u skladu s zahtjevima primjenjivim na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama koje su podmirene kapitalom.

#### *Ovisno društvo dodjeljuje prava na vlasničke instrumente matice svojim zaposlenicima (točka B52. podtočka (b))*

B55. Budući da ovisno društvo ne ispunjava niti jedan od uvjeta iz točke 43.B, treba obračunati transakcije s zaposlenicima kao podmirene novcem. Ovaj zahtjev primjenjuje se bez obzira na to kako je ovisno društvo dobilo vlasničke instrumente kako bi ispunilo svoju obvezu prema zaposlenicima.



### **Sporazumi plaćanja temeljenog na dionicama koji uključuju plaćanja zaposlenicima podmirena u novcu**

- B56. Treće pitanje je kako subjekt koji prima dobra ili usluge od svog dobavljača (uključujući zaposlenike) mora obračunati sporazume temeljene na dionicama koji su podmireni novcem kada subjekt sam nema nikakvu obvezu izvršiti obvezna plaćanja prema dobavljaču. Primjerice, uzimajući u obzir slijedeće sporazume u kojima matica (a ne sam subjekt) ima obvezu izvršiti novčana plaćanja prema zaposlenicima subjekta:
- (a) zaposlenici subjekta će primiti novčane uplate koje su povezane s cijenom njegovih vlasničkih instrumenata.
  - (b) zaposlenici subjekta će primiti novčane uplate koje su povezane s cijenama vlasničkih instrumenata matice
- B57. Ovisno društvo nema obvezu podmiriti transakciju s svojim zaposlenicima. Stoga, ovisno društvo mora obračunati tu transakciju s zaposlenicima kao transakciju podmirenu klapitalom i priznati pripadajuće povećanje kapitala kao nakandu od matice. Ovisno društvo treba ponovno mjeriti trošak transakcije nakanodređeno za sve promjene koje nastaju od ne tržišnih uvjeta ostvarivanja prava koji nisu ispunjeni u skladu s točkama 19. – 21. Navedeno se razlikuje od mjerenja transakcije koja je podmirena novcem u konsolidiranim financijskim izvještajima skupine.
- B58. Budući da matica ima obvezu podmiriti transakciju s zaposlenicima, i naknada je novac, matica (i konsolidirana skupina) moraju mjeriti svoju obvezu u skladu s zahtjevima iz točke 43.C primjenjivim na transakcije plaćanja temeljenog na dionicama koje su podmirene novcem.

### **Prijelaz zaposlenika između subjekata grupe**

- B59. Čvrto pitanje odnosi se na aranžamane plaćanja temeljenog na dionicama skupine koji uključuju zaposlenike od više od jednog subjekta iz grupe. Primjerice, matica može dodjeliti prava na svoje vlasničke instrumente zaposlenicima svog ovisnog društva, uvjetno po završetku neprekinute službe unutar grupe za određenorazdoblje. Zaposlenik jednog ovisnog društva može prenijeti zaposlenje u drugo ovisno društvo tijekom određenog razdoblja ostvarivanja prava bez da su obuhvaćena prava zaposlenika na vlasničke instrumente matice prema izvornom sporazumu plaćanja temeljenog na dionicama. Ako ovisna društva nemaju obvezu podmiriti transakciju plaćanja temeljenog na dionicama s svojim zaposlenicima, obračunavaju tu transakciju kao da je podmirena kapitalom. Svako ovisno društvo dužno je mjeriti primljene usluge od zaposlenika pozivajući se na fer vrijednost vlasničkih instrumenata na datum kada je matica prava na te vlasničke instrumente izvorno dodjelila kako je definirano u Dodatku A, i na dio razdoblja ostvarivanja prava koji se zaposlenik ostvario u svakom ovisnom društvu.
- B60. Ako ovisno društvo ima obvezu podmiriti transakciju s svojim zaposlenicima u vlasničkim instrumentima matice, obračunava tu transakciju kao da je podmirena novcem. Svako ovisno društvo treba mjeriti primljene usluge na osnovu fer vrijednosti vlasničkih instrumenata na datum dodjele za dio razdoblja ostvarivanja prava koji je zaposlenik proveo kod svakog ovisnog

društva. Kao dodatak tome, svako ovisno društvo treba priznati svaku promjenu fer vrijednosti vlasničkih instrumenata tijekom razdoblja službe zaposlenika u svakom ovisnom društvu.

- B61. Takav zaposlenik, nakon prijelaza između subjekata grupe, možda neće ostvariti uvjet ostvarivanja prava koji nije tržišni uvjet kako je definirano u Dodatku A, npr. zaposlenik napušta grupu prije završetka razdoblja službe. U ovom slučaju, budući je uvjet ostvarivanja prava služba grupi, svako ovisno društvo treba uskladiti iznos prethodno priznat u odnosu na primljenu uslugu od zaposlenika u skladu s načelima iz točke 19. Stoga, ako se prava na vlasničke instrumente koje je dodjelila matrica ne ostvaruju jer zaposlenik nije ispunio uvjet ostvarivanja prava koji nije tržišni uvjet, ne priznaje se iznos na kumulativnoj osnovi za primljene usluge od zaposlenika u financijskim izvještajima subjekta bilo koje grupe.